

Giovanni Scaramella

el cùco

Commedia rustica in due atti
in dialetto bresciano

anno 1930

riproduzione--
-----vietata.

El Cùco
Commedia rustica in due atti
in dialetto bresciano
1930

Scena unica

Grande stanza con al fondo, al centro, un fuoco con cappa, panèl del fùch con mòje, bernàs e tacàt vià la brostoléra, la cadéna, la càna de la polènta e sù la càpa, el maznì del cafè, la cògoma de ràn e l' scatola del sùcher. Qualche paiolo e magari, uno appeso alla catena.

A sinistra una finestra con volta, tendine tirate e a destra una porta piuttosto in cattivo stato, con spadolètta e un seradèl postàt en bānda a l'òs saràt a metà e tenuto fermo da un rampi infisso nel muro.

Mezza porta a sinistra è aperta e s'intravede il portico o una colonna con fiori.

Il quarto di fondo della stanza a sinistra deve consistere in una alcova ricavata da una tenda di coperta tirata a quadrato con fili, che nasconde un letto di scarfòl, molto alto e posto su due panconi di legno. Coperta color arancio.

Appeso al muro il quadro del S. Cuore ed alla destra del letto una sedia rustica con sotto il bocàl. La tenda tirata non lascia vedere nulla. Davanti alla tenda e alla ribalta, un tavolino con una sedia per parte, magari diversa, che funge da ufficio per Amicàso. Dietro, sempre sulla sinistra, una porta a muro che funge da armadio, per metterci carte ed altro. Sul tavolo un boccettino d'inchiostro, una penna, una matita copiativa, il contratto di lavoro fascista (libro), ed un tampone asciugante.

La tenda-coperta verrà chiusa o aperta a seconda che ci sia gente o meno. La tenda aperta dovrà rimanere vicino ai muri; sul fondo tra il fuoco e la finestra ed alla sinistra tra la sedia col...vaso da notte e l'armadio a muro.

Alla destra c'è una stufa di gesso con il tubo che finisce al centro della cappa e vicino un lavandino posticcio (su un tavolo o mensola) con sotto il secchio per lo scarico. Poi una vecchia credenza, con vecchie fotografie appese intorno o sopra e vicino alla ribalta una vecchia ottomana. (Magari di ferro)

Un tavolo più o meno al centro con sedie spagliate attorno e al muro. Il chiaro entra dalla finestra, ma c'è una lucerna che può essere accesa sul tavolo. Sopra una cordicella buttata. Di fianco al letto un tappeto ricavato dal sacco.

Personaggi

Amicàso	Fiduciario dei contadini	45 anni
Néne	sua moglie	38 anni
Ciùci	figlia	18 anni
Ànsa	padrone	40 anni
Ci Bargi	mezzadro	20/60 anni
Dindùla	Caterattaio (daquaròl)	20/60 anni
Gaèl	disoccupato	18 anni
Brùs	disoccupato	19 anni
Sìgola	comare	40/70 anni
Fèmia	comare/pettegola	40/60 anni

Primo Atto

A sipario chiuso la Pettegola esce a pettegolare.

I ghé dîs cùco al fóns, senò cucù,
che gà 'na bùrla biànca e la capèla
rôsa 'nfughéta che j-è tanto bù
rusticc per bé, ensîm la gradezèla

servìcc con òjo, ài e pedersèm.
Cùco i ghé dîs a giù mia tàt riàt
che 'nvéce 'l crèt d'ìga servèl, ensèm
a chèl che pōch o tànt el gà 'mparàt.

E cùco 'n fònt, l'è giù che la moér
la la 'mbirdùla sù, ma con sapiènsa,
de mèst che 'l par col cùl en del botér

e 'nvéce l'è... coi córegn en crescènsa.
Beh! 'nsóma; éser cùco l'è 'n ciapà,
tù sù, 'nciurciàl contét e portàl vià.

All'apertura del sipario si vede la tenda aperta dell'alcova con Ansa seduto sull'ottomana che cerca di tenere la Ciùci seduta sulle ginocchia mentre cerca di baciarla e di ficcargli una mano sotto le vesti. La giovane si dibatte energicamente emettendo deboli pretese per non farsi sentire ed infine riesce a liberarsi, si mette in piedi e protesta:

1a scena = Ciùci, Ansa

Ciùci = Ma 'nsóma; ùlìf sta férem?!

Ansa = Ma come se fa a sta férem con d'ùn bèl paciùghì compàgn... Àrda Ciùci, ta ghét dò titìne che le me fa pèrder el có...

Ciùci = Èhe! Samàì sif miga 'l prùm che pèrt el có... con tùcc i zuenòcc che me stà dré, l'è asé che 'l pèrdes miga mé, el có...

Ansa = Èdet dóca!... che gó rizù a mé de ùlìt... Mé pòs leàt cèrte sodi= sfasiù... gó le palànche, capéset... i tò gnàri i ghé n'ha gnaù!

Ciùci = Ma j-è zùegn!

Ansa = Ah, perchè mé so vècc...

Ciùci = Beh, 'nsóma, el prùm pèl l'è 'ndàt!

Ansa = L'è 'ndàt e pò l'è miga 'ndàt, càra la me s'cèta... A restà védof a la me età, l'è miga tat bèl, che crèdet... so 'n del vigùr...

Ciùci = El so pò miga mé... (allusiva) ghé 'l domandaro a la me màma...

Ansa = (afferrandola) Brùta strìa... ta fó éder mé se so miga 'n vigùr!

Ciùci = Per la madói... stì férmò! (e con una spinta si divincola e fugge in mezzo alla stanza)

Ansa = Ta ma fét deentà màt... se pèrde miga 'l có con té, no 'l pèrde più...

Ciùci = (prendendo un laccio che c'è sulla tavola glielo porge) Ciapì! Lighìl sù bé! (beffarda) che no 'l ve nàghe 'n tèra...

Ansa = Àrda gnàra! Té, ta i fét balà tùcc chèi gnàrelòcc lé, ma con mé... ta ghét de ultàla, sedenò...

Ciùci = (con finta ingenuità) Gà 'l dizìf a la me màma?

Ansa = A la tò màma! (e la rincorre intorno alla tavola mentre lei fugge e lo schernisce) Gà 'l dize a nùsù mé... Se ta brànche... (minaccioso) Ma gà la fó pagà a tò pàder... Ta 'l sèt che se vòì el fó piantà lé de fa 'l sindacalista...

Ciùci = Fìn che l'è bèch, gó miga póra...

Ansa = (scatta e la rincorre di nuovo) Brùta strìa!... Perchè vègnet mì= ga a dîmele quàndo te so vizì, tùte sté ròbe, ah! che almànche te stoparès la bóca...

- Ciùci = (fuggendo schernendolo) Cùco eh!
(si sente fuori il ciabattare degli zoccoli battuti sul pavimento come per levare la terra di sotto)
- Ansa = Strìa!...Ta se ne profitet perchè so 'nnamuràt de té...e te le perdùne tÛte...
(si sente dal di fuori uno scambio di saluti)
- Voce di Sigola = Buon giorno,Néne!
- Voce di Néne = Buon giorno,Sigola!...Sif zà nàda 'n butìga stamatina?...
(Ansa si arresta col fiatone e la Ciùci sorridendo lo solletica)
- Ciùci = Ghè ùsta ché la me màma...dizìghel a lé che ma ùlif bé e che ma ùlif spuzà...
- Voce di Sigola = Vó de ché a 'n mñùt...ve ocór vergót?...
- Ansa = Se...spuzàt...per fa la fi de tò pàder...
- Voce di Néne = Nò nó...vègne pò a mé...dìm 'na ùs quàndo nif che fóm la stràda 'nsèma...
- Ciùci = Alùra cuntintif de vardàm e mandà zó!...
- Ansa = (arrendendosi,fa un cenno significativo con la mano tesa a palmo in basso) Ta egnarét al pélo,gnàra...zùre che ta la fó pagà...
(la Ciùci gli risponde con una boccaccia e aspettando che la porta si apra per far entrare la madre, finge di rimettere a posto le stoviglie nella credenza e spolverare. Ansa cerca di ricomporsi e siede al tavolino-ufficio di Amicaso e prende in mano alcune carte senza togliere gli occhi dalla Ciùci)
- Voce di Sigola = Apéna so prònta!...Me tìre 'ndré i caèi...(si sente sbattere i piedi)
- Ciùci = (con falso tremore) Adìo màma!Se la va a fa le spéze,l'è mèi che nàghe a scundìm en del finìl che sedenò el siòr padrù el ma la fa pagà...
- Ansa = Giùsta...che bèla idèa...troómes nel finìl!
- Ciùci = Pòer cùco eh!...
- Ansa = E piàntela de ciamàm cùco!
- Ciùci = (insinuante) Gó 'l Brùs che me àrda dré, che 'l me lása mài ùn mñùt...
- Voce di Néne =(sbattendo sempre i piedi) Ma diò!...ma che 'nfangàda 'n chèl seràì lé...ghè 'na pàlta...
- Ansa = El Brùs?...ghé dizaró a tò pàder de mitìl a fa argóta,isé 'l starà fùra de le stórie 'n pó...
- Ciùci = Àrda 'n pó che deènte fiduciària pò a' mé adès;chisà che no sìes più bràa del me bubà...
(ma in quel mentre si vede spingere la porta ed è la Néne che si sofferma sulla porta)
- Voce di Sigola = Per fórsa...l'è dù dé che 'l piùf!
- Néne = (sulla porta) Sé...ma no ghè gnà 'n pìt de sgùl per fàla nà vià...
büzògna che gà 'l dize al me Amicaso...
- Voce di Sigola = El gà ùsta tèmp...lù!
- Néne = Dize bé... Alùra sóm entés...ma dif 'na ùs.(ed entra con in mano la cassetta del becchime)
- Voce di Sigola = Sènsa fàl!...

2a scena = Ciùci,Ansa,Néne

- Néne =(con meraviglia) Ah! El zà ché siòr padrù?...Buon giòrno!
- Ciùci = (con indifferenza,come per continuare un discorso)
Me dìch che l'è nàt a troà Cocaìna...
- Ansa = Àda che 'l sa ciàma mìa Cocaìna...che l'è 'l siòr spesiér e segretàre del fàscio...e come tÛte le autorità costituìde sa gà de rispetàl...ghét capìt? (e così dicendo batte un pugno sul tavolo)
- Ciùci = Şóì pò mé...i l'ha ciàma tÛcc Cocaìna e 'l ciàme a mé...
- Ansa = On bèl negót!...Quànte ólte góì de difel che la zènt sa la ciàma col sò nòm...
- Néne = Dàga 'n tàì,lenguatùna...ghét finìt de fa i mestér?...

Ciùci = Sé, gó finit! (con intenzione) Vàrda che ghè ché 'l siór padrù che 'l sérca 'l bubà! (butta lo straccio in un angolo) Mé vò da la Madalì (e fa per uscire)

Néne = En bèl negót...tùrna 'ndré de lé...tù sù 'l sedèl e va a tù 'n sedèl de àjva...pò tùrna 'ndré a la svèlta che mé gó de nà a butìga e ta ghét de sta ché a éder se vé vergù a sercà tò pàder... Ghét capit!...àlter che nà sèmpèr en vióla...

Ciùci = Vó mé a butìga...

Néne = Té ta stét ché!...

Ciùci = (arrabbiata) Ma staró mìga sèmpèr en càza mé neh! co' la scùza che gà de ègner vergù...(prende il secchio e va verso l'uscio agitandolo)

Néne = Vàghen fùra, alà (Ciùci esce sbattendo l'uscio) E fa mìga la stùpida sedenò ta rie.

3a scena = Ansa, Néne

Néne = El me scùze siór padrù...sercàel el me spùs?...

Ansa = Nò,sercàe de la sò spùza.(si alza e l'abbraccia con violenza)

Néne = (preoccupata) Nò,che ghè deèrt la pórtà...(poi si gira) pò la finèstra!... (corre a chiudere la porta e tira la tenda che divide il letto dalla tavola, ma non finisce che lui l'abbraccia di nuovo e la bawia) Ma diò,se sif de ónda stamatìna!...Lasim mèter zó almànch la casèta del becà!...

Ansa = No ghè come fa dùzù,càra;gó durmìt sul mé...

Néne = Se 'l sarà éra...(e depone la cassetta sul tavolo)

Ansa = Che ùrèset di!

Néne = Ah,so pò mìa mé!...stó mìga lé a fa la guàrdia...

Ansa = Ghé ùrès pò a chèla...che se 'l sa n'incórs Amicàso...l'è còta. (ed intanto le avvolge la vita con un braccio e la porta tra il tavolino ed il letto)

Néne = En quànto a chèl,come 'l se bùta sóta le piète,l'è 'ndormét... pò,co' la gnàra lé 'n de l'otomàna...òho...l'è mìga più pesèna...

Ansa = E tào méno scéma...Fùrtùna che ghé so mé a cunsulàt ùna quàch vólta...(e così dicendo la butta letteralmente sul letto con intenzioni decise)

Néne = (tentando di rialzarsi) Nò,nò...gó de nà a fa le spéze con la Sigola...

Ansa = Èhe! La spetarà dù münùcc... (e si sbottona la patta)

Néne = Pò gà de turnà la Ciùci dal pòs...pùdom mìga...(e balza in piedi)

Ansa = (contrariato) Per la madóna...ma ghè sèmpèr quàlche menés en giro...mànca pò tò fiùla,adès...

Néne = Che ùlif fàga...j-àlter i pùl mìga sparéser! Ma piùtòst...dìm a mé...te par mìga de giràga 'ntùren en po tróp a la me gnàra?...

Ansa = (svicolando) Dàm mìga del té,che ta 'l dize sèmpèr che sedenò ta ciàpet el vése e dòpo el te scàpa fùra pò quànd ghè vergù...e pò ...e pò...e pò,ma èdet mìga che l'è 'na gnàra...

Néne = Apùnto...e ùlarès mìga che ghèssef...(calcando) ghèssef de mitìf ...mitìf(come prima) dei grì 'n del cò.

Ansa = Pènsèga mìga...mé no asé de sò mader. Arda che che ròba (e la palpeggia)

Néne = E stà fèrmo 'n pó...el stàghe fèrmo con sté mà. (ad un tratto di fuori si sentono le voci alterate di Amicàso , Ci Bargi e di Dindùla che stanno arrivando)

Voce Ci Bargi = (da fuori) Quàndo la me spèta a mé l'ájva la vòl mé.Ulif capi= la sé o nò!...

Voce Amicàso = Cálma,cálma...vedómele con cálma le ròbe.

Voce Ci Bargi = Cálma 'na bèla madóna;òet fàm pasà a' de stùpit? (Néne si alza in fretta,tira la tenda che è divisa in due e dovrebbe nascondere il letto,ma rimane aperta quel tanto che lascia vedere la finèstra;poi corre alla tavola rassettandosi i capelli e la veste e Ansa si abbottona la patta dei calzoni brontolando:

Ansa = A madóna stamatina, l'è 'na féra ché!... (e si siede di nuovo al tavolino di Amicàso)
 Néne = I laùr fàcc en frèsa i vâl 'na sbèsa...
 (e mentre Amicàso apre la porta per entrare con Cì Bargì e Dindùla la Néne va ad aprire la finestra, accomodare la coperta e la tenda.)

4a scena = Ansa, Néne, Amicàso, Cì Bargì e Dindùla

Dindùla = (entrando) Mé l'ajva la dó come l'è giùsta dàla
 Cì Bargì = Ma fa almànghe sìto, vâca de 'n pèsta pócie!
 Néne = Vârda che ghè 'l siòr padrù che vùl parlât! (detto questo va avanti con le faccende e poi si siede sull'uscio lavorando alla calza in attesa della Sigola)
 Amicàso = Buon giòrno siòr padrù!
 Ansa = Buon giòrno!...
 Amicàso = Gàl frèsa?...
 Dindùla = (continuando il discorso) Come fét a di de nò... e va piàno con le paròle
 Ansa = Nò, nò... fa pür.
 Amicàso = Libere chèi dù ché...
 Cì Bargì = Dize de nò perchè a mé l'ajva la me spetàa fina a le quàter de dirito e j-éra gnamò le dò che la gà cominciàt a mancàm.
 Dindùla = Emposibil! Ta garét miga fat le cùlme giùste e la ta sarà scapàda.
 Cì Bargì = Nò; l'è miga gnùda! Sérem dré mé e me fiùl a daquà e quàndo góm vést che la calàa sòm curicc a éder ai ciaegòcc...
 Dindùla = J-éra a pòsto!
 Cì Bargì = 'Na bèla madóna; l'éra saràt zó e 'l mandàa l'ajva en de chèl dei Gabrì. Ghét capìt!
 Dindùla = Emposibil!
 Cì Bargì = E mé pipàe... Stàe là a spetà che la ignies...
 Dindùla = Ma se l'ó mèsa a pòsto mé la ciàega!...
 Cì Bargì = Sùcùr! Ta pùdet pò a dil; sùcùr... ta l'ét mèsa a pòsto té!...
 Dindùla = Ma che dizez sù pò, òstia! Che dizez sù...
 Cì Bargì = Ta sét dré amò a dil d'ila mèsa a pòsto té...
 Dindùla = Sé, ma deërta per té... ta 'l zùre!
 Amicàso = Cálma, cálma fiù...
 Cì Bargì = Ma che cálma, pò. El m'ha robàt l'ajva a mé per dàghela ai Gabrì.
 Dindùla = Bùzògna che vergù i gàbe tocàt la ciàega...
 Cì Bargì = Sé, me nóno... pò so a' perchè ta l'ét giràda...
 Dindùla = Perchè, sentóm... perchè?
 Cì Bargì = Perchè i Gabrì j-è tò cameràti... ècol perchè... e a lùr ta gà daréset pò a' 'l cùl...
 Ansa = Scüzim se me mète 'n mè... Ma sét miga té che ta sét dré a cùza 'l daquarùl?...
 Cì Bargì = Cèrto che 'l só. El me dimòstre che l'è miga éra e perchè quànd gà l'ó fàda éder, el l'ha miga giràda per dà amò l'ajva?
 Dindùla = Perchè ormai l'éra ùra de dàghela ai Gabrì!
 Cì Bargì = A sé ah! E chèla che i m'ha robàt perchè me l'hai miga dàda 'dré?
 Ansa = Òh! Che paròle gròse... robàda!
 Cì Bargì = Sé, sé! Robàda!... Perchè sif tùcc 'na mànega de becamórc e ve tignif sù giù con l'óter... ma òcio!... che n'altra ólta vó a daquà col s'ciòp envéce del badìl e chi vé a tocàm la ciàega el sténche fò... Atènti! Ghé fò deentà 'l cùl come 'na gratarùla...
 Ansa = Ma se raggiùna miga isé càro 'l me Cì...
 Cì Bargì = Lù 'l pènze al sò mestèr... el cùre chèi, che l'è mèi... e a mé 'l me dàghe mia del té... gal capìt! (rivolto a Dindùla) Òm avizàt, mè salvàt!... no dize óter... òm avizàt mè salvàt. (e fa per uscire)
 Dindùla = Ma l'ét gnamò capìda che so miga stàt mé a girà la ciàega!
 Cì Bargì = O té o lùr, argù sif stàcc... se ta sét miga stàt té ciàpetela coi tò cameràti... che i ta fat el schèrs. Té, come daquarùl ta sét re-sponsàbil e ta ghét l'òbligò de fa rispetà j-oràre de l'ajva.
 Bàsta!

Amicàso = Me asif parlà pò a' mé che 'n fin dei cònc so 'l capoléga...
 Cì Bargì = Alt! Ofènd mîga i capoléga che i s'è facc unùr nel difènder i
 contadi; té ta sèt soltânt el fiduciàrio, el tirapè dei padrù,
 mîga en sindacalista.

Amicàso = Àrda come ta fét a parlà perchè te fó ciamà 'n séde...

Cì Bargì = Mé gó nòsòne sédi... se ùlif parlàm vignì al Palasi... a me bàita
 ...però atènti ai cà... perchè i mòle tùcc... e i pia...

Se so vignit ché, l'è per fàf sai come la pènze.

Dindùla = Sé, sé va là, che a ragiunà con té...

Cì Bargì = Ôcio Dindùla, che la ècia sa la ciàa 'na ôlta sùla. Atènto! (esce
 sbattendo la porta)

5a scena = Ansa, Amicàso, Dindùla

(all'uscita di Cì Bargì segue un attimo di silenzio)

Amicàso = Ôstia, che sacramènt de n'òm...

Dindùla = L'è, che ghè mîga tàt de nà a pestàga i pè!... Fif bèl voàlter
 padrù... Ta gà la léet dò ùre prîma, tàt i sa n'incòrs gnànche...
 Èhe! Pròpie i Bargì i se n'incòrs gnànche...

Ansa = Dindùla! Fa 'l daquarùl l'è 'l tò mestér... Se ta tróet de le
 dificoltà e ta òet più fal dimel che i dizocupàcc no i mànca...
 ghé 'l dizóm al segretàre che 'l na tróa n'àlter.

Dindùla = Gó mîga dit chél... però ardì pò a la me situaciù... Chi gà fa
 póra a lùle?...

Ansa = Noàlter ghé fóm póra... t'edarét té. Té va aànti isé e pènze
 mîga...

Dindùla = Mah!... Speróm... che dio ma la mànde bùna!

Amicàso = Preòcupet mîga; se 'l ta la dis el siòr padrù ta ghét mîga de
 ìga póra... Àda mé alùra, che ghé j-ó tùcc cùtra...

Ansa = Ma té ta ghét le spàle gròse!... (a Dindùla) Té piùtòst Dindùla,
 pàsa dai Gabri e diga de fas troà staséra en séde che góm de par-
 là de le vòste ròbe col segretàre del fàscio...

Dindùla = Cocaina...

Ansa = E dàl con sté Cocaina... el segretàre del fàscio, gó dit... pian-
 tìla coi scùtm!

Dindùla = El me scùze... so burlàt fò.

Voce Sigola = (fuori) Sì asègn, Néne!

Néne = So ùsta che a spetàf e 'ntàt fàe dù giri. Nóm, so prònta (depone
 la calza e rivolta ad Amicàso:) Vó 'n butìga!

Ansa = Emparì a rispetà la zènt che comànda!

Dindùla = Giùsta! El me scùze... vó sùbit a dighel. (esce)

6a scena = Ansa, Amicàso

Ansa = Scùltem mé Amicàso... Ghè 'n pér de gnarelòcc, che cò la scùza
 de ègner che a sercà de laurà i sta che a slimunà co' tò fiùla.
 Amicàso = Èhe! J-è 'n pó che i tègne d'ùcc... ma càso so mîga gnà che fàga
 fa...

Ansa = Domàndega se i vùl mondà fùra 'n tòch de mùt. A la Bùza ghé sa-
 rès bžògn...

Amicàso = Prùaro!... Ma j-è de chèle ànde... Almànch i pùdarà mîga di che
 sérche mîga. (dopo una pausa) Piùtòst, siòr padrù, zà che sóm sùì,
 garès bžògn de parlàga de 'na ròba 'n pó delicàda.

Ansa = Che ghè?

Amicàso = So gnà mé de che bànda comincià...

Ansa = Ède mé... bžtela fùra!

Amicàso = L'è che l'è zà stàt ché e pò tùte le ólte che 'l ma èt el ma la
 tùrna a di... òstia, mé... mé... so mîga che diga... el fa bèl lù...
 diga isé, isé e isé... se 'l la capés béne, sedenò... òho! el gà 'n
 del có de mšer sù 'n vespér mîga de rìder...

Ansa = Chél ensóma?

Amicàso = A l'è 'l Grùl... l'è lù, l'è lù che l'òstia...

- Ansa = El Grül?!...El Grül!
- Amicàso= Èhe!...lù...lù!
- Ansa = Che gäl?...Gäl argót de reclamà?...El mia contét...ghé dize mài negót!...
- Amicàso= Nò,nò;mìga per el laurà...l'è per sò fiùla.
- Ansa = Sò fiùla?...Che gäla?... Ghè spür la pànsa.
- Amicàso= Òsta!...l'è...l'è 'ncinta.
- Ansa = L'è 'ncinta?...Madali!...Òstia l'è 'ncinta! Quàt gäla pò chèla gnarèla lé;quìndes àgn?
- Amicàso= Didisèt!
- Ansa = Òstia!...J-è desedàde al dé de 'ncü;j-à mòla mìga 'n tèra.
- Amicàso= L'è de dù més...
- Ansa = De dù més!...E va bé;ma che fét...el sindacalista o la comàr té... Che te fréga de chèi laur lé;la se farà spuzà a lé come tütte le òtre e bàsta.
- Amicàso =Apùnto! L'è chèl che 'l dis pò a' lù 'l Grül; l'è che so mìga mé, se lù l'è d'acórde.
- Ansa = El gà de éser d'acórde per fórsa;el gà sbagliàt e 'l pàga.Ma scher=sóm!...
- Amicàso= Ghé l'ó dît a mé...ma,fórse el m'ha mìga capît.Gó i me dÛbe...
- Ansa = Che dÛbe e dÛbe...l'hal sgionfàda?...El se rànge...l' sa la spù=za e pastim pastum el sa la té.
- Amicàso= Se lù l'è d'acórde,siòr padrù,l'è sùbit risòlta...Cridie gnàch!
- Ansa = Come d'acórde...come,criidie gnàch...che c'èntre mé...
- Amicàso= E sé perchè lù...
- Ansa = Lù...lù...lù...chi lù 'nsóma? El sò murùs...chi l'ha sgionfàda... Spièghet ensóma.
- Amicàso= Apùnto...ma 'l me àsa mìga parlà...L'è pròpie 'l murùs che vël mìga spuzàla,perchè 'l dis che sedenò sò pàder el la còpa.
- Ansa = Oh la madóna che paròle gròse;Ûn pàder che còpa 'l fiùl perchè 'l l'ha fat deentà nòno.Alùra starèsem frèsch!...Dài...dài... lasóm pèrder.
- Amicàso= Òn momènt,siòr padrù...lù 'l gà mìga gnamò capît...l'è dré a ciapà 'n gämber...
- Ansa = Chè!...
- Amicàso= Chi deènta nòno l'è lù...lù siòr padrù...perchè chi l'ha sgion=fàda l'è stat el siòr Sandrino,sò fiùl.
- Ansa = Che ghét dît? (e lo prende per il gilé)
- Amicàso= Èhe! El me lasàa mìga parlà...l'è stàt el siòr Sandrino.
- Ansa = (rimane stordito.Molla lentamente la presa e...) Per la madóna el m'ha na fat sÛ n'àltra!...ma sét sùcùr?...
- Amicàso= Magàre ghès de sbaglià!
- Ansa = Putàna Eva! E ghe 'l dizie sèmpèr de sta atènto,de mia fàm sÛ vacàde...che l'éra tróp tacàt a le treèrse...(pausa) Ma ghé sÛ= mearàl a chi,pò,vàca de 'na madortenàsa...l'è piÛ càld de sò mà= der...Beàta madóna;adès che fómei?...
- Amicàso= (timidamente) Fàl spuzà...come 'l gà dît lù siòr padrù...l'è giùsta...
- Ansa = L'è giùsta 'n càso...ignorànt du n'ignorànt...cèrto...el fó spuzà co' la prùma vachèta che 'l tróa...
- Amicàso= Mäh!...So mìga mé...l'è stat lù a di...
- Ansa = (interrompendolo) Ma che di e di...Gó dît cozé perchè pensàe che 'l fÛs stat n'óter;ma ché se tràta de me fiùl.Ma schèersèt ensó= ma...Ût fàm deentà màt...En fin dei cÛnc l'òm l'è casadùr;la fómna la se rànge...tat se la gà la dää mìga a me fiùl la ghé la dää a n'àlter. Galina che s'enquàcia la spèta 'l gäl...E pò,e pò ...che me fét di sÛ pò...Prima ardóm se l'è stat pròpie lù...pò edaróm.
- Amicàso= Entàt,che gó de diga mé al Grül?...
- Ansa = Gniènt diga,gniènt...che Ût diga chi...prima làsem parlà con me fiùl...dòpo edaróm...e té...e té,spèta...e sérca de mìga fàm sÛ

- stüpidàde, sedenò te càse a laurà come tûcc i óter che de fiduciàri en tróe a' mèi de té.
- Amicàso= Sé siòr padrù!...El comànde tût chël che 'l vül...el vedarà che sistemaró tût.
- Ansa = Va bé...desèdet! (esce ed incontra sulla porta la Néne che sta entrando con la borsa della spesa)
- Néne = Prégo siòr padrù, 'l se còmode...
- Ansa = Nóm nóm...nómeghen fûra che gó frèsa...(esce ed entra Néne alquanto meravigliata)

7a = scena = Amicàso, Néne

- Néne = Madio se l'è de ónda...el gà 'n diàol per caèl...(ad Amicàso)
Che ghét dît sù de fal encapelà a chèla maniéra lé...
- Amicàso= Che ùt sai té...
- Néne = Ta sét el sòlit stüpit...ta garét dît sù 'na quàch vacàda, zà...
- Amicàso= Gó dît gniènt, perdìo...gó dît...chël che düziè diga e bàsta...
- Néne = Ma sérca de ìga 'n pó de gentilèsa che ta 'l dize sèmpèr...
- Amicàso= Sé; compàgn de té che ta sa spipiùlet tûta quàndo ta 'l vèdet.
- Néne = Neh òho; ta ma l'èt dît té de éser più gentile col siòr padrù...
che ànche lù 'l sarès stat più bù con té e che 'l t'arès fat
fa carierà...adès che òet?
- Amicàso= Sé, ma òho!...me pàr che ta esàgeret a ólte...
- Néne = Òh! Àrda come 'l m'ha tratàt adès...Pò, ta ghét de sai che le
gentilèse j-è come le saréze; giùna la tira l'àltra...
- Amicàso= Càso...ma té ta sét dré a ùdam el caagnù...
- Néne = Càlmet Amicàso, che 'l me caagnù l'è mài vùt. Ghé n'ó amò a' per
té. Mé so tûta 'na gentilèsa...(lo abbraccia, lo bacia e l'acca=
rezza) Càlmet Amicàso, che te 'l farò turnà en bùne mé...t'edarét!...
- Amicàso= Mah! Speróm...staólta l'è dûra...chisà come 'l la ciaparà...
- Néne = Che ghè argót de brüt?...
- Amicàso= Fàm miga parlà, ta prége...al momènt giüst ta dizaró tût.
- Néne = Ma ta 'l sét che so 'na tómba!...
- Amicàso= Sé; de chèle co' l'ùs a spadolèta!...
- Néne = Brüt vilànch!...Meritarèset lasàt rangià...
- Amicàso= Dìm piüttòst: quant'él che ta nèt a éder per el "Buono del Prin=
cipe"...Spètet che 'l scàdes...ta 'l sét che j-è j-ùltem dé.
- Néne = So nàda a l'óter dé, ma se ta idiet la cù che ghèra de la zènt
deànti al Mònt de Pietà, ta sa spaentàet...la riàa 'n fònt a
Piàsa Lòza, sóta i màcc de le ùre...pò amò dré al vicoli...che
i ghé tajàa la strada pò al tràmm...Ghia i vigili a tègner en=
dré la zènt...Dù pò, i gà a' tacàt béga per robàs el pòsto.
El me dizia apùnto 'l siòr padrù gér, che 'l gà lizit sùl "Pò=
pol de Brèsa" che fìna a zenér i ghia dat endré, sul a Brèsa,
riscàti per 34.000 frànch en rizù de...quàt?...mìla e duzènt
e setantasìch, me pàr, operasiù; el m'ha dît 'na média de 26 frànch
perù...
- Amicàso= Chèste j-è le ròbe giüste che fa 'l reglme...Àda che l'è 'na bè=
la spéza che 'l govèrno 'l gà de nà 'n cùtra per contentà tûta
sté zènt. El principìno el gà dimostràt de éser comprensìvo con
la pòera zènt...el pùdia mia onorà mèi el sò matrimònio.
- Néne = Ah, dizarès de sé pò neh! E quandó sènte chèle che ùl di màl del
dùce me é sù la lèngua...dize; che ùlif de più...però adès curif
a tû zò per gniènt la vòsta ròba...
- Amicàso= Pòta! Chi gà miga argót de tirà zò...góm pasàt de chèi momènc
brücc ...e tûcc sòm curicc a 'mpegnà vergót...e me despiazia neh!
'mpegnà tût el ràmm de me pòera màma, ma l'ia tût chël che ghia
de bù...e se ùliem majà...ma adès che ghè l'ocaziù...
- Néne = La àse miga pèrder alà...ghé tègne de chèl pòch a ìga chèle bèle
padèle de ràmm...ghè a chèl scaldalèt isé gréf, te recordét?...
Amicàso= Alterfàt!.. L'è 'n bèl regal delbù che 'l gà fàt el principìno
ai pòer cristi de concéder de riscatà le ròbe de càza 'mpegnàde.
La gà ùlarès 'na ólta a l'àn debù, 'na ròba del gèner.

- Néne = Per chèl sé...Cèrto che se pùdiem riscatà pò j-urici d'òr...
l'éra mèi!
- Amicàso= Èhe pòta, contentómes! I gà concès la ròba de càza perchè chèla
la ocór...ma l'òr...
- Néne = Pòdarèsem fàs anticipà vergót dal siòr padrù e tirà zó pò a' chèi.
- Amicàso= Nóm miga a tiràs i bis nel sé, ta racomànde...quàndo garóm i sólcc
ta narét a tñi.
- Néne = Sé;entàt continuóm a ultà sù! Se ta ghèset de lasàm fa a mé, ùn
quàch momènt che 'l tróe 'n bùna, prèe a parlàghen...
- Amicàso= Àda...
- Néne = Ta 'l sét che se vòl so bùna a parlà...
- Amicàso= Fa chèl che ta n'èt òja, ma vòl nùstù 'mpègn...làsem fùra mé.
(prende il cappello e fa per uscire) Àrda che rìe dal Grùl en
minùt; se vé 'l siòr padrù, diga che stó vià póch...(e fa per uscire
ma trova sulla porta Gaèl e Brùs)

8 scena = Néne, Amicàso, Gaèl, Brùs

- Amicàso= Oh, àdei che Tito e Tàto; scomète che sif nasìcc apòsta per tignif
sù giù con l'óter...
- Gaèl = El sarès mèi che ta ghèset de troàm de laurà...
- Amicàso= Madóna me, se ghèsef de troà chi l'ha 'nventàt el laurà, voàlter...
- Brùs = El farèsem copà...
- Gaèl = ...ensèma ai padrù!
- Amicàso= Ulìe bé di, mé...ve sporcarèsef gnà le mà...
- Gaèl = A le cùrte...ghét troàt vergót?
- Amicàso= Sé! Ghé sarès vergót, però prima vòl dif 'na ròba: I m'ha ulit fa
créder che ve piàs en pó tróp a spalpognà le gnàre...
- Brùs = Nò! Spèta che egnaróm a spalpognàt sù té...
- Amicàso= ...e tra le àltre ghè dènter pò mé fiùla.
- Gaèl = Ah, chèl pò nò! Noàlter la vardóm e pò...
- Brùs = ...gà schisóm l'òcc.
- Néne = Alà che sif de le pèi...
- Brùs = Neh siùra! La ròba bèla la ghé piàs a tñcc...
- Gaèl = El sòm che chèla l'è de rispetà...
- Brùs = ...e noàlter se 'nvardóm bé...de lasàla stà.
- Gaèl = Òho! La fiùla del fiduciàrio...
- Amicàso= Fiduciàrio o nò ghif de stàga de lóns, vàca de màja màl. Sòmei
d'acórde?...E adès scultim! Pür de casàf fò de le bàle e mitif
a fa argót come v'ère prumitit, gó utignit da Ànsa de fàf mondà
fùra la Bùza. Che dizif?
- Brùs = Ostia, che bèl laurà! Sóm zamò stùf de nà per tàche ne la Bùza,
tò che adès ta òet mandàm a mondàla fùra.
- Amicàso= Ulìe bé di mé, che nàef ontéra! Ma 'n cònt l'è nà a robàla e n'
àltra ìga 'l permès del padrù de mondà fùra e 'n più ciapà le
palànche...
- Gaèl = E pò portàga zó la lègna al siòr padrù che 'l sta ché co' le mà
sù bertòldi a spetà de sùdà...(e fa un gesto significativo)
- Néne = Alùra sif mài contécc...
- Amicàso= Òho, neh! Laurà l'è tñt laurà; ùlarif miga che i ve mète 'l bucù
'n bóca neh! voàlter...
- Brùs = Nò nò; ma miga gnà laurà per la céza de Àder...dài dài, nóm per
tàche.
- Amicàso= Ma 'nsóma; l'if gnamò capida che ghif amò de fa 'l soldàt e fina=
mài dòpo pòde mia cordàf...e pùdif miga nà sèmpèr per tàche, a
ruinà sù 'l mùt. I gà rizù i padrù de uzà; l'è ròba sò e voàlter
la sasinif!
- Gaèl = Èhe, padrù, padrù, padrù...i sarà miga nasìcc coi mùcc tacàcc al
cùl neh lùr!
- Amicàso= Nasìcc o nò j-è padrù lùr!
- Gaèl = E alùra, i sa j-à mónde fùra! Noàlter nóm per tàche...e sinsigóm
le gnàre...

- Brùs = ...pò a' chèle che ghè dà fastide al siòr padrù...
- Amicàso= E mé ve faró ciamà 'n séde...
- Brùs = ...e noàlter vegnaróm miga finchè no ma dif de laurà come góm diritto.
- Amicàso= Ehe;spèta caàl che l'èrba la crès...
- Gaèl = E alùra spetóm...(e va verso l'uscita)
- Brùs = ...e 'ntàt nóm per tàche!
- Amicàso= Ròba de màcc!
- Néne = Ma che st fàga a té;j-è gnàri!
- Amicàso= Sé,ma i gà i grì nel có. Da che mónnd l'è mónnd i padrù i ghè sèmper stacc e i ghè sarà sèmper.
- Brùs = Ma cèrto! Finchè ghè sarà i cojó come té che ghè fa la papà el sarà isé de sùccr...
- Amicàso= Ma garif de piegà la schéna a' voàlter ùn dé o l'óter se ùlarif majà;ghè tocarà pò miga sèmper al vècio a mantignif.
- Gaèl = Nóm zamò per tàche;el miga asé? Quàndo ta ma troarét vergót de mèi del mondà fùra,el faróm. Entàt te salùde! (esce ma torna e mette dentro la testa) Àrda che ghè dré a rià el siòr padrù de la Bùza;càet el capèl...dàga 'na slenguatàda.
- Amicàso= Vàca de 'n tambalér...sa édaróm amò...
- Brùs = (sta per uscire) Scúltem!...Gà n'èt parlàt per la quistiù de me sorèla?
- Amicàso= Gó gnamò it l'ocaziù.
- Brùs = Àda che me pàder l'è stùf de spetà...o ta sa mèet,sedenò vó mé.
- Amicàso = (preoccupato) Sé,gó acenàt vergót,ma spète amò la rispòsta.Diga a tò pàder de miga preocupàs...che m'enterèse sens'óter.
- Brùs = Va bé;tirómela miga 'n lónnga però,sedenò ciapóm àltre stràde.
- Néne = De che ròba se tràta?
- Brùs = De ròbe che la egnarà a saì prèst se 'l sò spùs el se desèda miga fùra.
- Amicàso= J-è ròbe sindacài...che t'enterèsa a té?
- Brùs = Chèst e àlter la egnarà a saì,càra la me siùra...e prèst ànche. (ed esce dando un'occhiata ad Ansa che in quel momento sta entrando)
- Amicàso = Brùcc màja-màl de la madóna...àda se vâl la péna de stài!...

9a scena = Amicàso,Néne,Ansa

(Ansa è entrato e non nasconde un forte nervosismo)

- Néne = Che gàl siòr padrù che 'l vède tutt agitàt...ghè sùccès vergót?
- Ansa = Àlter che vergót ghè sùccès...ma j-è miga ròbe de fómne...
- Néne = Òh,la Martina...se pòs dàga ùna mà el fó ontéra...
- Ansa = Sé,sé...ma adès nò...Adès gó bizògn de parlà con Amicàso...
- Néne = Va bé...ma 'n dù,sarà mèi che 'n giù.
- Ansa = Gó dit che j-è miga ròbe de fómne...almànghe per adès... Dopo se ocorarà argóta,ta 'l domandaró mé.
- Amicàso= Dài Néne,mòchela lé e va fùra...gà ùl tàt a capila?
- Néne = Sé,sé...se j-è quistiù sindacài el capése...ma sedenò...
- Ansa = Gniènt!...J-è per lo méno riservàde e gó nùsùne òje che i vègne a saìl tùcc.
- Néne = Neh,òho siòr padrù,so bùna a me de tègner saràt la bóca.El credarà miga lù che come dèrve bóca fùra òra,perchè alùra nóm e egnóm...
- Amicàso= Mochela Néne e càetela...
- Ansa = So,'l so sé,che ta sèt bùna a tègner 'na confidènsa...al pù al pù i vegnarà a saìl en tré;j-òm,le fómne e i gnàri...
- Néne = ...Cèrto!...Pòpol e Cùmù...
- Amicàso= Mòchela e càetela per la madóna!
- Néne = Vó sé,vó sé...brùcc vilansù tùcc dù.
- Amicàso= Néne!...Per la madóna!... 'n pó de rispèt...
- Ansa = Àsela di...la gà le sò rizù pò a' lé.

Néne = A forse de rizù se vâ 'n del fòs! (esce, chiude la porta ma fur-tivamente si porta vicino alla finestra per udire quello che dicono e la si intravede, non vista da loro, per via delle tende aperte)

10a scena = Amicàso, Ansa

Ansa = Tò moér la gà 'l potére de fàm pasà a' la ràbia...Ma staólta l'è tròp gròsa per fàm smontà...

Amicàso= Che ghè sùccès...amò per Dindùla o...

Ansa = Machè Dindùla...magàre 'l dindulàes che almànch no 'l la mitia miga 'ncinta, che l'àzen...

Amicàso= Ah! Sò fiùl...

Ansa = Lù sé...l'è nàt a combinàm sù 'na vacàda sté disgrasiàt...con tóte le putàne che ghè 'n giro e le palànche che ghé dó, ghérel pròpie de nà a 'mpetolàs sù con de 'na stùpidina compàgna! Ròba de màcc...

Amicàso= (timido) Siòr padrù...al cùr no se comànda...

Ansa = Ma che cùr e cùr...j-è sèmper che le sòlìte smorfiète che sérca de 'mbalurdì sù 'l fiùl del padrù per fàs mèter encinta e fas spuzà.Ma ócio...che 'ncù ghè nótra giustisia e pùdóm cambià cèrte uzànse...E pensà che gál dizie sèmper...dà de mét a tò pàder che 'l gà ùn'esperiença...smoségna con le gnàre, ma tóchele mia!... Tò i sòlcc, va al bàito, ma lùre lasele stà, se ta òet miga majà 'l pà pintit...Nà; el vé a dìm che lù 'l séra 'nnamuràt, che la ghé piazzia del bù...e che adès envéce 'l gà capìt che l'éra mì = ga isé. E adès che fómèi?...Me gó n'esperiença 'n chèle ròbe lé... ma almànch a mé la me tocàda con giùna che ghéra le palànche.. òstia! miga con de 'na petòca, ùna malghéza...scùza eh!...Vulie miga ufindìt, però 'nsóma ghè a' 'na dignità de salvà, che miga tócc pùl víga.

Amicàso= Però siòr padrù, se la ghè tocàda pò a' lù, el dozarès capìl de più...

Ansa = Nò che pòs miga capìl...s'ciào se 'l ma la combinàa co' la fiù = la dei Gabri...ma con la laùra, chèla là...la...la...la...

Amicàso= Madalì!

Ansa = ...sé, la Madalì... 'na gnàra...didisèt àgn...la l'ha miga molàt en tèra gnà lé, eh!...sté bròta sèngheña... Vàca madóì...(pensa alla Ciuci) So dré delbù a deentà ècc...(poi con decisione) Nò òstia, vòì miga...Gniènt...góm de risulvíla e gó pensàt a té...

Amicàso= A mé!

Ansa = Sé, a té!...ta sét l'ùnich che pùl mitìs tra mé e 'l Grùl...e a = lùra gó pensàt de mandàt a domandàga 'na tranzisiù...

Amicàso= 'Na tranzisiù! Che ùl dì?...

Ansa = Vùl dì...vùl dì...combinàla...a bù a bù!

Amicàso= Combinàla?!...A bù a bù!...

Ansa = Sé...sènsa tàt tacà béga...tàt me fiùl el spuzarà màì sò fiùla ...dóca...ghé dó argóta...de bù neh!...per òtài a fàl nàser, crom = pàga argutìna e adìo bèl tèmpo...

Amicàso= Adìo bèl tèmpo!...Ma se vó a diga isé al Grùl, chèl el me scàna...

Ansa = Ambasciatór non pòrta péna.El ciàpa i sò sòlcc e pò 'l sparés... Ùs de ché...el va 'n de n'àlter paés e samàì ghé òte a fàga troà 'n pòsto bù dai me parènc de Jùrs-nùf...pò nò, che dizeì pò; lasóm fùra i parènc che per ciciarà màl j-è fàcc en bandéra; i parènc j-è serpencc! Ghé troaró, samàì, quàch pòsto...bàsta!

Amicàso= Òstia...ma chèsti j-è miga laùr sindacài...che pòs fàga mé?...

Ansa = Sét miga stàt té a dìmèl?...adès, co' le stèse bùne maniére ta nèt a parlàga al Grùl...Va bé!?...

Amicàso= Ma che artìcol vó a tirà fùra me con lùr...

Ansa = Sèntem Amicàso...(alterandosi) So a' mé che chèsti j-è miga laùr sindacài; ma se ta fét cùnt de nà aànti a fa 'l fiduciàrio, bùzògna che ta fàset de tüt, che ta ma òtet.

- Amicàso= Gó miga dît de nô...ma gó póra de miga éser bù...Sarèsel miga mèi dighel a Cocai...Ùlie dî...al siòr segretàre del fàscio che l'è più bràò de mé a parlà?...
- Ansa = Ma bràò!Mé vòl fàghèl sai a nùstù e té ta ma càset a mà Cocaina... se 'nsóma chèl ciciarù de segretàre che se 'l pùl laàt el cùl... Nò nò nò, stómeghen fùra!
- Amicàso= E mé che gó de díga?
- Ansa = Gniènt! Ta nét là e ta gà dízet:Entàt, gà de sai gnènt nùstù, se nò gnènt palànche; e dòpo ùs. Mé 'l liquide fùra, ghé do l'ordenàre fina a S.Martì, la sò spetànsa de formét e furmintù, ùn bèl bonser= vit, tüt a pòst coi sindacàti, e pò 'l ciàpa la scùza che 'l vèl e 'l pàrt... Più bèl de isé!...
- Amicàso= E sù quacc bigliècc de mìla pòs puntà?
- Ansa = Òho òho...Bigliècc de mìla...ma sét mat?!...Se l'è contènt 500 frànch ma...Ùs e gamba e fàs più éder.
- Amicàso= El me scùzarà, ma 'l me sëmèa... 'n pó póch...
- Ansa = Póch!...Cóza crèdet, che i tróe dré a la stràda mé i sólcc?...El ghé 'nsègne piùtòst a sò fiùla a fa pulìto e mìa nà a dàghela al prùm sëmìot che la tróa per la stràda...se 'nsóma, se fa per dî, ma se l'è de che l'indole lé, prima o dòpo la ghé capitàa.
- Amicàso= L'è éra a chèl...però me pènze che 'l Grùl el la àsa miga pasà cozé liscia. El pù póch che 'l fa el sarà de nà ai sindacàti a reclamà.
- Ansa = Ma 'l nàghe 'ndó 'l nà òja lù; tāt sóm miga più nel vintidù, che comandàa i rós nei sindacàti. Adès sóm là noàlter e 'l Grùl el sarà mèi che 'l fàse sito, che tāt l'è miga tāt a pòsto gnà lù e 'n quacc precedènte el gà l'ha. Pò, i 500 frànch, j-à vét più.
- Amicàso= La scùza la ghè!...Mé, sercaró de fa 'l me mèi...faró de tüt... (e gli pare giunto il momento di fare una richiesta particolare) Ma 'l me scülte siòr padrù, zà che sóm en discusiù...Ùlarès do= mandàga 'na ròba che me sta a cùr...e...
- Ansa = Che ghè amò?...
- Amicàso= Nòm zà parlàt n'òtra ólta...amò apéne riàt ché e parìa che la sarès stàda 'na ròba de póch dé...ma ché la va 'n lóngà e 'l capirà...Mé, come fiduciàrio, so cumudàt più màl de tùcc de càza. En de 'na stànsa sùla gó de fa càmera e cuzìna; ghé dórma la gnàra e pò gó de fa l'ufìcio. Tùte le ólte che vé dét el siòr padrù o vergù a dìm vergót de delicàt, el vèt a lù, büzògna che mànde fùra la fómna.
- Ansa = Ta ghét miga tórt gnà té... (ci pensa un momento poi come illuminato) Òstia, gó n'idèa! L'è tāt che 'l segretàre del partìt el ma domànda 'na stànsa per fàga dènter el circùl dei comba= tèncc...Sét che fóm?...Se per S.Martì, che l'è miga de lóns, mandóm vià 'l Grùl, che 'l gà dò stànse pròpie tacàde a la me palasina, e fòrse l'è stāt per chèl che me fiùl el gà fàt sù la vacàda che 'l gà fàt, te, ta ciàpet le dò stànse che vé liber e ché fóm dènter el "Circolo dei Combatènti". Che 'n dízet? El miga 'n bèl pensér?...
- Amicàso= Giùsta...alméno darèsem méno 'n de l'ùcc quànd góm de dî vergót!
- Ansa = Vèdet dóca...Sérca de combinà per bé el mestér col Grùl; più prèst el và vià, più prèst ta fét el càmbe. Va bé?...Sàpiem dî vergót e...fóm a la svèlta.
- Amicàso= Va bé, siòr padrù!...Vó sùbit!...(ed escono insieme)
- Ansa = Dài! (come aprono la porta vedono la Néne, che si è vista più volte alla finestra mentre parlavano, che s'intrattiene con la Sigola.) Oh!..J-è ché lùre; sif dré a laàga 'l cùl a vergù?...
- Néne = Casà a mà! Sóm dré a parlà de galìne!
- Sigola = Sé! Noàltre ghé laaróm el cùl e voàlter gà 'l sùgarif.
- Ansa = Sèntela che lèngua!
- Amicàso= No le gà rispèt per nùstù!
- Sigola = I gà l'ha gnà j-àlter per nó!
(Amicàso e Ansa se ne vanno e loro rimangono sulla porta)

11a scena = Néne, Sigola

- Néne = Ghif fàt bé a casàghela!
- Sigola = Ah so a mé; gó mia i péi sù la lèngua, mé... Va bé che l'è 'l padrù ...ma, perchè vòl fa sito... sedenò... garès de cüntàn... Ghif de sai che l'è più de vint'agn che i conóse e so 'l nàre e 'l venire de tütta la sò famia.
- Néne = Però i dis che i sies sèmpèr stàcc bùna zènt.
- Sigola = Sé, 'nsóma... però tuchii mia sù frànch... j-àrès gnà fàcc sù sedenò ...come chèla ólta del pòer Stùla...
- Néne = Asé!... Gnì dét ün momènt!...
- Sigola = Nò nò, pòs miga che so isé 'ndré stamatina coi mestér...
- Néne = Èhe... 'n münüt a vó... Che dizief?... (e non entrano)
- Sigola = Dizie che mā recórde quàn el pòer Stùla l'è nàt dal bubà del padrù, che i ghé dizia Mùcia, a domandàga consèi per crompà ün tòch de sit e che lù 'l gà dèt: Ah... l'è pò miga tèt bù, sùt, al sulif... pò 'l sa mitit sòta lù e 'l l'ha crompàt per 'na càca de tabàch, che 'l pòer Stùla el s'ha majàt asé le ùnge de la ràbia fin che l'è scampàt. Ah! J-è tremèndi per le palànche. El fiùl Ansa, l'è precis de sò pàder per l'abondànsa. Me dèch che j-è stitich pò co' la silàpa.
- Néne = Che me cüntif mài; pòta, noàlter sóm che de pòch e cèrte ròbe no le sóm miga... Però, lù, Ansa, el me pararès a' generùs... sòl mé...
- Sigola = Ardi... a fàf 'na confidènsa... perchè pènsè che de vó pòs fidàm...
- Néne = Ma gnì dét en momènt... ve mangiaró miga neh!...
- Sigola = Che gó isé frèsa!... (entrano) Permès!...
- Néne = Avànti avànti... fim miga i mestér... Ghè sèmpèr sté zènt che va e che vé... che ùlif mài...
- Sigola = Pòta, 'l capése fómna...
- Néne = ...mé dizief...
- Sigola = Apunto, dizie che... sif a vó, neh, j-àgn che góm pasàt dòpo la guèra che gó duzit emegnà so gnà me chi per majà e nàghen fùra e sa pùl dè che góm sù amò de la bèla robasina d'óra, come j-urici de me madóna...
- Néne = (interrompendo) Ma dio che i me farès isé góla!
- Sigola = ...che poarina, a nümùnàla come ia, l'ha ma n'à fàt pasà, fiùla càra che ve so dè mé... gnènt... ve dizie... i má sarès sinticc càr de portài, ma pòta góm mài vit sòlcc asé e pò ghia la ròba più nese-sàre de tù zó prima... fùrtùna che adès, col buono del principino argóta góm zà tüt zó e alùra góm domandàt al padrù ün prèstit per tirà zó sté urici...
- Néne = L'è chèl che vùlle fa pò a' mé! E va j-àl dàcc i sòlcc?...
- Sigola = Sintì sintì... I má j-à dàcc lù i sòlcc... ma sif che 'l m'ha dèt? ... Me ve dó i sòlcc, però j-urici ma purtì a mé che ve faró le tratènùde sù l'ordenàre e quàn do j-arif pagàcc tùcc, me ve daró j-urici! Ghif capìt che bontà... che fidùcia! E isé j-òm tiràcc zó de 'na bànda per mitii sù de n'ótra...
- Néne = Pòta...
- Sigola = Èhe alà... A l'òs dàga adòs...
- Néne = Miga per tigniga la pàrt, ma 'n bèl pó de spèze el ga j-arà pò a lù, perchè...
- Sigola = Chèl sé, el so a' mé, col fiùl che stùdia... ma 'l fa miga bèl... ghé piàs più tant studià... co' la Madalì, la fiùla del Gròl...
- Néne = Che ghif dèt?...
- Sigola = El sif miga?... l'è tèt che 'l ghé còr dré... e pensà che l'è amò 'na gnarèla, neh!
- Néne = Alùra l'è éra...
- Sigola = L'è éra chi...
- Néne = Che... a... gnènt... gnènt...
- Sigola = Ah! Gnènt... argóta ghif sintit se sif restàda lé 'mpalàda. A mé pùdif dimel, neh!... ghif pòra che fàse miga sito... Ma gnà col cortèl a la góla pàrle se no vòl.
- Néne = Nò nò... ve crède. Ma so miga se gó capìt bé... mā gó idèa che... dizighèla nùstù però, ve racomànde...

- Sigola = Cruzì cruzù (e si mette gli indici incrociati sulla bocca)
Dizimel!...
- Néne = Pàr che la sies...isé
- Sigola = (insieme) ...Isé!...Signùr madóna che me cünti mài;...
isé zùena...chisà sò pàder...Pòta,ma alùra,se l'è isé l'è stàt
el siòr Sandrìno,el fiùl de Ansa...
- Néne = Mah!...Se 'l dizif vó che 'l ghé stàa dré...so pò mia mé...
- Sigola = Ma chèl i la sà tÙcc...l'è miga 'na novità.
- Néne = Mé,'l saie miga.
- Sigola = Sé sé! Ma dio! Pensà che sò pàder de la Madalì,l'éra 'n sociali= sta dei prüm!...
- Néne = Ah!...Èrel socialista?...
- Sigola = Ma sùcùr!...Pinsi che i gà troàt el riträt de Mateòti scundìt
tra 'l védre e 'l cartù del spècc sùl casitù...
- Néne = Èhe!?...E gài dît negót?...
- Sigola = Negót?!...I gà spacàt sù tÙt en càza e pò i gà n'ha dàt ùn
pìsto...trè còste i gà rumpit...che 'l fa fadìga amò a laurà.
- Néne = Ah!...Però 'l duzia sail de miga pùdì tègner en riträt del gèner.
- Sigola = El larà saìt sùcùr. Però a ìga lé sèt fiù,la Madalì l'è ùsta
chèla de mèe e 'l Brùs l'è 'l tèrs...che pò 'l gà de nà vià sol=
dàt.
- Néne = Ma sintì sintì!...Come j-è a òlte le situasiù.
- Sigola = A mài!...Pò l'era amico fés del pòer Bigio...sé...el pòer
Bigio. Ah!...L'if miga cognusit chèl...Ùn comunista 'nsòma,che
'l n'ha saìt ciapà dai Veronézi che ve so di fòmna...i la lasàa
più mòrt che vif...amò nel '23...pò l'àn pasàt...ma che 'n april
de st'àn pò 'l n'ha ciapàt tâte tâte e tâte che...pensà che 'l
gà it la prezènsa de spìrit de ridulà zó 'n del fòs de la Parò=
chia e i l'ha lasàt là che i l'ha cridia ormai mòrt...Tùta la
nòt el gà agonizàt...e 'l l'ha troàt a la matìna sò fradèl Sézerv
perchè j-ia nàcc a dîga:Se ta òet tò fradèl va a tÙl en del fòs.
Che spaènt,càra la me fòmna...
- Néne = Èhe...gò sintìt pò a' mé. Mé sére apéne riàda...Ma argóta el ga=
rà fàt sù pò a' lù per ciapàn tâte...
- Sigola = Sói pò mé...l'era 'n comunista!...Ma del Grùl pò,sa pùdia miga
di gniènt...l'è sèmpèr stàt ùn brào òm...sgubù...de cùr...èhe,
l'era socialista. Mé pò,no me ne 'ntènde tât de política e 'l
mé òm el pènsa apéna che a laurà e respetà tÙcc.
- Néne = Che me cüntif mài sù...e che magnéra che Ansa el l'ha tignìt ché
l'üstès a laurà se l'era amico dei comunisti?...
- Sigola = Pòta!...Argù büzògna che j-à tègne pò a lù se 'l vùl fa laurà i
ciòs...se nò,chi va 'n campàgna!...Pò...l'è 'na famia numeròza!...
- Néne = Ah! Ghif rizù!Ma adès che 'l siòr Sandrìno el gà mèe encìnta la
fiùla,se l'è éra chèl che ma dizif,cóza faràl?...
- Sigola = Còza faràl? El la spuzarà!...A pòta,càra la me siùra...el gà fat
el màl el farà la penitènsa;el gà fat isé pò a' sò pàder e dòpo
el l'ha spuzàda ...
- Néne = Ma chèla i m'ha dît che l'era 'na sciùra...
- Sigola = E chèsta la ghé deentará.A pòta,la sarès tròp còmoda...Ma lasim
endà fòmna che stó ché a pèrder tÙta la matìna a ciciarà...
- Néne = Ma dio a vó...per dù münùcc...ma gó i me dÙbe che Ansa el farà
spuzà so fiùl...
- Sigola = (incuriosita) Che...sif vergót?...
- Néne = Nò...ma se dizif che...se 'nsòma...a' lu 'l s'è spuzàt perchè
l'era siùra...
- Sigola = Ma che 'n paés i gà sèmpèr uzàt isé!...
- Néne = Saràl miga più fàcil che 'l ghé dàghe ùn pó de sólcc e mèter en
tazer tÙt...
- Sigola = Èhe!...Spilòrcio come l'è...però...
- Néne = Òho!...En fin dei cùncc...la cùlpa l'è pò sò a' de lé...sif come
l'è...òr tira òr e vaca tira 'l tòr...
- Sigola = Vó pò,adès...Ma,cambiàndo discòrs...Voàlter l'è 'n pó che cugnu=

- sif Ansa?
- Néne = A sé!...Pòta, sìrem cordàcc a Jùrs-nùf, là da 'n sò cùzi...
- Sigola = Difàti... 'na ólta el vignia de spès en zó a troàf... m'entènde a troà chèl sò cùzi lé... Adès el s'è stüfàt...
- Néne = I garà it a che di... Sif neh, coi mestér!...
- Sigola = A pòta... en dó ghè sólcc miga sèmper ghè amùr...
- Néne = Ah... l'è isé a per tròp!
- Voce di Brùs = Permèsò!... Amicàsò!...
- Néne = L'è miga 'n cà... Vé dét...

13a scena = Néne, Sigola e Brùs

- Brùs = En dó él chèl cò quàder del vòs spùs?...
- Néne = Neh, té... almànghe 'n pó de creànsa...
- Brùs = Crànsa?!... Creànsa e delicatèsa gà ùl col sò spùs... La stèsa delicatèsa che 'l gà dopràt con me pàder nel fàga la propòsta dei 500 frànch. Spurchignù!
- Néne = Che?...
- Sigola = Quài 500 frànch, pò?
- Brùs = El gà it gnà vergògna... Endó él che vòl parlàga 'nsèma... vòl di ghen quàter... endoél?
- Néne = L'è nàt fò che l'è 'mpó, ma 'l sarà miga de lóns. (va fuori dalla porta e chiama Amisàsò) Àdel là che 'l rìa... (rientra) L'è dré a rìa... ma per l'amùr de diò, tachì miga béga...
- Brùs = Nò ah! Perchè lù l'è 'l fiduciàrio ah!... l'è 'l tirapè dei siòr padrù, lù... l'è 'n cùco... che ghè riàt da le bàse... apòsta per rómper i marù... perchè ché, isé rüfià, j-à troàa mìa. Ma adès la s'ciòpa, cara la me Néne... che se l'è miga bù de fa 'l sò mestér, el dàghe le dimisiù... el prùe pò a lù a nà a ultà i piò... el bè-lo... miga sta ché a gratàs le bàle!...

14a scena = Néne, Sigola, Brùs e Amicàsò

- Amicàsò = (entrando) Che ghè... che ghè?... Che ghè de uzà?...
- Brùs = Ghè, càro 'l me siòr, che se va mìa 'n càza dei àlter a bùtà lé 'na mediasiù che gnà le putàne j-à fa, ghét capìt té... e ta gà dìzet al tò padrù de nà a fàs encùllà lù e i sò 500 frànch che...
- Amicàsò = Spèta spèta spèta... (rivolto alle donne) Nì fùra fómne per pia-zér... che góm de le ròbe delicàde de tratà!
- Brùs = Nò nò... sti ché 'nvèce, che ghif de sènter a voàltre chèl che gó de dìga a chèl cùco ché... a che l'ignorànt ché... a chèl lèca cùl che no l'è óter... ghif de sènter a' voàlter chèl che l'è stàt bù de fa per difènder el sò padrù... l'è vignit...
- Amicàsò = Fa sìto Brùs o ta sa troarét pintit...
- Brùs = L'è vignit a prupunìga a me pàder de liquidà con 500 frànch la quistiù de me sorèla... Sé, càra la me zènt...
- Amicàsò = So stàt encariçàt de fàl!...
- Brùs = El gà gnà argògna chèl papù ché... l'è pès de le mamùne del Càrmen... 500 frànch e fa sìto. Tùcc i gà de sail... Tùcc quàncc, che 'l fiùl de me sorèla l'è chèl del fiùl de Ansa, del bèl Sandrìno... chèl stùcù che va a scùla sul per scaldà i bànc... che 'n quàn to ai lìber i gà j-à majàcc la àca...
- Amicàsò = Brùs, mōchela... va fùra de che a fa 'l pajàsò...
- Brùs = Nò... sto ché con té a fa 'l pajàsò. Con té bèl cùco...
- Amicàsò = E ciàmem miga cùco! Rispètem...
- Brùs = Come té ta rispètet j-àlter...
- Amicàsò = Ma 'nsòma, sercòm de calmàs en pó se ùlom nàghen fùra de vergóta... e voàltre nì fùra, vò dīt, che j-è miga ròbe che va 'nterèsa... fìm en piazzér... nì fùra (e le spinge verso la porta mentre Brùs accenna a calmarsi)
- Néne = Sé sé nóm... pùcia miga che sòm bùne a nó de nà... (esce)
- Amicàsò = Nì, nì... la me scùze Sigola eh!... ma pòs miga fa a méno...
- Sigola = Gnènt... gnènt... starèsem frèsch... mé sie ché pròpie per combina-siù...

- Amicàso= El so...el so!
 Néne = (che era già uscita ritorna e dice:)Amicàso,àrda che ghè ché 'l siòr padrù!
 Amicàso= Méne màl...almànch el sa la risolverà lù la sò quistiù...méno màl...(verso Brùs) Àda che ghè ché Ansa adès,isé ta sa spiegarét mèi.
 Brùs = Ah...ghè pòch de spiegàs...ghè pòch de spiegàs ché...
 Ansa = (da fuori) Còza ghè ché...coza ghè?...
 (le donne escono ed entra Ansa)

15a scena = Brùs,Amicàso e Ansa

- Ansa = Che sucét ché, che i ve sènt a stà 'n fònt a l'éra a uzà?
 Brùs = I me sentarà a più de lóns de ché, vé 'l dize me chèst...el vedarà lù, siòr padrù!...
 Ansa = Beh,cóza ghè...cóza ghè?...
 Amicàso= Vèdel siòr padrù,mé so nàt dal Grùl...
 Brùs = Te l'è mèi che te fàset sito(e lo spinge da parte) che té ta ghét fàt zamò la tò part...vegnóm a mé e lù ché...El varde che mé gó miga póra gnà se l'è 'l padrù e amò a méno se l'è amìco de Cocaina.
 Ansa = El segretàre el se ciàma...
 Brùs = El so come 'l se ciàma;CO CA I NA. E adès el me dize a mé...che intensiù gál con chèi 500 frànch là...de pagà la marchèta a sò fiùl o el tàt per stopàga la bóca a me sorèla perchè,pòera stù= pida,la se fàda 'mbambolà sù de sò fiùl...zó de bèl...el me dize perchè?...
 Ansa = Nò,ma mé...
 Brùs = Crèdel che me sorèla la nàghe 'n giro a fa marchète?...el me ri= sponde a mé,ché?...
 Ansa = Nò nò...gó miga dít chèl...però rendómes cònt che j-è zùegn tùcc dù...fórse i sala gnà chèl che i fàa...
 Brùs = Sàndro el la sala chèl che 'l fàa...perchè el na spènt asé de palanchìne al bàito...ma 'l gà n'éra miga asé de chèle...el duzia sercàn giòna zùena...bèla...'nnosènte...e ruinàla...gál capìt...ruinàla!...
 Ansa = L'è miga isé...l'è miga isé!...
 Brùs = Nò ah! E alùra come éla...fórse che...
 Ansa = Ma,àsem parlà anche mé 'n pó perdià...Mé gó sercàt de mèter le ròbe 'n tàzer perchè,mé voi capéser che 'l gà sbaglèt me fiùl...però el gà sbagliàt en quànto el gà troàt chèla che ghé stàa...
 Brùs = A perchè giòna,la pùl miga 'nnamuràs?...
 Ansa = Gó miga dít chèl...però anche i tò i duzia 'nsegnàga a sta a pò= sto...perchè còntimela miga sù a mé,che se la fómna la ùl miga...àda che so più ècc de té...
 Brùs = Sé,ècc e s'ciào!...Ècco!...la mentalità dei padrù:chi sbàglia l'è sèmpèr la fómna...l'òm mài...chèl el gà 'l capèl sùl có.Ràsa de malnàcc!
 Ansa = Àrda come ta fét a parlà perchè se nò,cambióm sunàda!
 Brùs = Ma 'l càmbie chèl che 'l nà òja.Ghè mài vignìt en mènt envéce che i fiùl i pùl spuzàs...
 Ansa = Ma j-è zùegn!...
 Brùs = ...e fa sù la famìa che i gà creàt?
 Ansa = Nò...ve lo fàda la propòsta giòsta...
 Brùs = Che la sarès chèla dei 500 frànch!...
 Ansa = Sé...500 frànch e dít gniènt a nùsù...Ma ormài ché,j-è vignìcc a gail tùcc.Ma voi éser bù! 500 frànch ma tù sù e cambià paés.
 Brùs = Óstia,l'è bù ànche!...Ma se rëndel miga cònt che 500 frànch j-è asé gnà de tù 'n vedèl al dé de 'ncù?...
 Ansa = Me rènde cònt che ta gà n'èt asé de pagà la comàr e pò ta 'n rè= sta asé per pagà 'l corédo.
 Brùs = Óstia!...Ma 'l fiùl bùzògna pò mantignìl,dòpo.
 Ansa = Ta ùlarét miga che te 'l mantègne mé el fiùl de tò sorèla...

- Brüs = Ma per la madóna!..Ghè mài pasàt gnà per l'anticàmara del servèl envéce che chèl fiùl el gà 'n pàder e che l'è giùsta dàghel... che l'è umàno fàghel vù...
- Ansa = Fùrbi voàlter...isé con la scùza del fiùl,diintif parènc del padrù e a me me tōca de mantignif tūcc.
- Brüs = Se l'è per chèl,el se ciàpe mīga péna,che noàlter tūlóm sù e nóm vià e se fóm più gnà éder...bàsta che 'l tràte bé me sorèla. Sedenò...turnóm.
- Ansa = Ma gnà a parlàn...ma schersóm?Me fiùl el spuzarà chèla che vói mé...Ma vārda 'n pó...ta ùlaret mīga che ta 'l mantègne mé,neh el fiùl de tò sorèla...
- Brüs = Fiùl de me sorèla,sé...ma ànche de sò fiùl...
- Ansa = Ta sarét nàt a fàga lūm té...chisà con chi l'è stàda chèla là...
- Brüs = Ah chèsta pò nò neh!...Ma per la madóna...cōza stóí che a discùter con vóter a fa pò?...
- Ansa = Gnènt àda...fóm 700 frànch e sa 'n pàrle più.
- Brüs = Che schife...schife...schife!Mé no vènde me sorèla...me pàder no 'l vènd sò fiùla.Vùlóm giustisia...Vùlóm che sies fàt giustisia a cōsto de riultà sù a 'l padretèrno. Vó dai sindacàti...dal federàl...
- Ansa = J-è zamò ché i sindacàti...ghè ché Amicàsò!
- Brüs = Chèl sé,el fa argót de càld!
- Ansa = J-à raprezènta...e bàsta...l'è asé.
- Brüs = Nò nò e nò;acète mīga...gnà a mūrer...
- Ansa = Tàt,me fiùl,el spuzarà mài tò sorèla...dóca,che conveniènsa ghét...
- Brüs = Ah bèla cosciènsa de fiùl che 'l gà lé...cosciènsa de bubà...
- Ansa = Ognù gà la sò cosciènsa e la sò responsabilità. Mé,gó la mé... o te va bé isé,sedenò rànget...
- Brüs = Ah l'è tròp còmoda!...Ma mé vó dai sindacàti,vó dal federàl,vó 'n mà a l'aocàt...a cōsto de tū la tèsera del partit,ma ga la ' fò pagà chèsta!
- Ansa = Va dal federàl,va dai sindacàti,va dal podestà...mé,va 'ndó gnà ù de più...va bé! E ùs de ché,prima che la me mōnte del tūt...
- Brüs = Ah,sé l'è isé la edaróm...brūcc sasina famie...sul perchè ghif i sòlcc cridif de fa chèl che n'if òja...edaróm...sasina famie! La edaróm chèsta! (ed esce sbattendo la porta)
- Ansa = Và 'n dó che ta n'èt vòja. Ché 'l padrù so mé...ve bñte sù de 'na stràda,brūcc prepotènc...àlter che dàf de laurà...de le stangàde ve dō...Che comànde mé;so mé 'l padrù...e farif chèl che vói.(e da un pugno sul tavolo)Vedarif!

T E L A

Secondo Atto

Ancora a sipario chiuso la Pettegola esce di nuovo a...pettegolare

Le ròbe, bèle o brùte, con sveltàsa
le se combina tùte 'n abondànsa;
le se combina con natùralèsa
a' se ve dré quàch pìt de màl de pànsa.

Però se ùlóm vardà, le se combina
de mùt che chèl che a ólte ta vùt dà
el tùrna 'ndré, compàgn de la farina,
che 'n del sachèl ligàt ta ghét dàt vià.

Se sà che tùt gà sul de l'importànsa
se ta gà 'n dét se nò, no 'l vâl negót
e isé...sóm tùrna ché col màl de pànsa

che 'n fònt en fònt l'è 'n pó come 'l sengiót.
L'è 'n màl lezér che, vèdet; come 'l pòza
se sfànda al sùl compàgn de calabràza.

Sono passati due mesi dal tempo del primo atto. Stessa scena. All'apertura del sipario, Ansa e la Ciùci, stanno discutendo animatamente su alcune preoccupazioni. E' un pomeriggio e si possono sentire voci di ragazzi che giocano o qualche campana suonare.

1a scena = Ansa e Ciùci

- Ansa = Ma làsa che la dìze chèl che la 'nà òja tò màma, per la madóna...
Ciùci = Ma ghét mìga sintit dóca la béga che gó fàt con lé...
Ansa = Ta l'ère dít de dìga negót.
Ciùci = L'è pròpie chèl che ùlie fa...ma ormai la gà majàt la fòja...
Gá srà stàt chèla che gà dít che m'ha ést ensema...e l'è stàda fàda.
Ansa = Fórze duziem mìga nà nel finìl...
Ciùci = Sé...e quàndo so gnìda a tò càza...e pò ~~stàt~~ 'ndel mùt...sù al cazì...j-è mìga stùpicc j-àlter...
Ansa = Beh! Gnènt...ormài l'è nàda...(l'abbraccia) sét mìga contènta de ùlim bé...
Ciùci = Sé...però ta ghét de mantègner la promèsa...
Ansa = Mé, fó sèmpèr chèl che dìze!
Ciùci = Mìga tàt...l'è zà dù més che ghè nàt vià 'l Grùl, ma le sò stànse ta ma j-ét gnamò dàde.
Ansa = Chèla l'è n'ótra ròba...l'è che gó bizògn de 'n cordàt e me ocór le stànse. Tò pàder el gà de fa 'l fiduciàrio, fin che 'l pùl... e mìga laurà.
Ciùci = Entàt però me tòca de sta ché pò a mé 'n chèl bús ché...sènsa la mé càmera.
Ansa = Amò per pòch...t'edarét! (e fa per abbracciarla)
Ciùci = Edaróm!...Nò nò che pùl turnà me màma da 'n momènt a l'óter!
Ansa = Èhe, chèla se la tróa de ciciarà, ta n'èt làze...(e l'abbraccia di nuovo ma ad un tratto si apre la porta ed entra la Néne che rimane esterefatta)

2a scena = Ansa, Ciùci e Néne

- Néne = Ah bé bé pò...chèsta ma la spetàe pò mìga...Ma come se permètel lù siòr padrù, de vègner ché 'n càza me...con me fiùla...Uh! dio signùr cóza me càpita de éder...El có 'l ma la dizia...
Ansa = Che ùzet pò stùpida...per ùn bazi...garó mìga tùt l'unùr neh!...

- Néne = E té, bröta stüpada...cöza crèdet...(e la schiaffeggia e la rincorre)...gàl dize mé a tò pàder, bröta vàca...ta 'n fó ciapà 'n fràco...bröta vergugnüza...se gó de idin amò... ma mé ta 'nsöche (fa per batterla ma Ansa intervieni cer=cando di difenderla)
- Ansa = Ma che fét sö 'nsóma!...sét dré a pèrder el có...che gála fat de màl...
- Néne = Ah niènt la gà fat de màl...Ah gnènt! Bröt müs de tóla de n'impustùra...
- Ciùci = (che finalmente riesce a divincolarsi e prendere la porta) Mài come té...mài come té...
- Néne = Pès...mé gó la me età bröta pòrca...gó miga de rindit cönt a té (e vuole rincorrerla, ma Ansa la ferma)
- Ansa = Ma móchela de fa 'l ghèt, pajàso...
- Néne = Té, té ta sét en pajàso...empustùr...bröt empustùr...la egnarà a cà (e piange)...la tóche miga mé...l'è 'na gnàra...
- Ansa = Èhe, Madóna!...Gó sbagliàt...ma adès móchela però...bèla fù=güra fóm se sènt vergü...
- Néne = Me 'n fa gniènt se i sènt!
- Ansa = Me 'n fa a mé, però...dóca, dàga 'n tàì!...Òho, fa tàt cazì per 'na stüpidàda...
- Néne = Che rása de stüpidàda...L'è me fiöla eh!Cöza crèdet...e vòì miga che la se ruìnes...mé, s'ciào...ma lé...vòì miga...
- Ansa = La gà dirìto a lé del so tànto come té...
- Néne = Ma lé l'è züena...vòì miga che ta la tóchet...
- Ansa = Èhe, va bé...la lasaró sta...dài, perdünem per staólta, dài... giùro, 'l faró piö...
- Néne = Sé...chi te crèt...i val tànt i tò giùri...
- Ansa = En sercaró n'àltra...
- Néne = Bröt disgrasiàt!...éle chèste le promèse che ta ma fàet?... Tücc precis...
- Ansa = Èhe!...madóna me!...
- Néne = Tücc precis...
- Voce di Sigola = Néne!...Sif en càza...
- Néne = (di soprassalto) Sé eh! Coza ulif Sigola?...(e va verso la porta)
- Ansa = (a Néne fingendo di continuare il discorso) Alùra ghif capìt; apéne che rìa Amicàso mandim a ciamà da òsta fiöla.
- Néne = Gni dét Sigola...(ad Ansa) Sé sé siòr padrù...sens'óter! (Ansa esce ed entra la Sigola con in mano mezzo bicchiere di sale grossa)

Ja scena = Néne e Sigola

- Sigola = So nida a portàf la sàl che m'if emprestàt gér.
- Néne = Madóna me a vó, scapàe pò miga, eh!
- Sigola = M'if fat ün gràn piàzér...Ma ghif j-ücc rós...Ghif pianzìt?... Néne = Ma nò a vó...m'è nàt dét el fóm ne j-ücc... (si asciuga)
- Sigola = Che 'l brüza isé fés (porgendo il sale)...dizie...gà n'ère piö gnà 'n grà...vó 'ncö vó domà...galie dít al me òm...quànd ta nét dal tabachì...dio, gà ül pò tàt póch...ma j-òm...
- Néne = Sé, stíf frèscà...i gà tüt lür de fa...
- Sigola = J-è bù apéna a fa sö a la pès chèi...come 'l gà fat el Sandrìno! ...A propòzìt...l'hai pò combinàda col Gröl?... Néne = Öh, bé adès...amò quàch dé fa...sé sé...
- Sigola = (fingendo) Ah... 'l sale miga!...Méno màl alà pòer cristi, che i n'ha pasàt asé...
- Néne = L'è pò màl che i gà ülìt lür, neh!...ghiei pò de 'na a tacà béga pò coi sò vizi...alùra Ansa, per no sai gnà lèzer gnà scrier, j-à licensiàcc tücc dù...
- Sigola = Mah!...La m'ha miga convìnto del tüt chèla béga lé...E pò i sò vizi j-è là amò de cà; envéce el Gröl i l'ha mandàt sübit ne le

- stånse 'ndõ j-è dré a fa sù l'Ùspedàl nùf.
- Néne = J-éra libere!
- Sigola = Per fórsa; i gà mandàt vià tùcc perchè i gà de bütà zó e fabricà... De che a 'mpó i ghé farà 'l sfràto, e alùra...
- Néne = E alùra gnènt... perchè 'l sfràto i gà l'ha zà fat pròpie gér... del rèst el saiem... ma l'éra tàt per mitii a pòsto per el momènt...
- Sigola = E adès endó éi!... al bandù?...
- Néne = Per adès j-à ciapàcc en cà i Sgvanzìna, ma j-è zà 'n tàcc a lùr che so miga come i farà... i dís che i dórma 'n tèra... Pò, 'l fiùl de Sgvanzìna el sa mitìt en diviza de premilitàr... aisebé che l'è miga tàt fascista e pò 'l s'è presentàt al diretùr del "Pòpolo di Brescia" che i dís che 'l vegnarès a éser Ùn fiùl bastàrd del dùce e chél el gà telefonàt fòra sùbit a Cocaina con l'ùrdin de "sistemare immediatamente quella famiglia numerosa"...
- Sigola = Ammadonamé che cazì! E adès?...
- Néne = Pòta... j-è dré a sercà... (stringendosi nelle spalle)
- Sigola = Che paciùgàda... ma dàto che i vùl miga fàì spuzà, ghai dàt almànch Ùn pó de palànche?...
- Néne = Ve l'ò dít nò, che i gà combinàt... Ghè intervignìt Cocaina pò a' lé e 'l gà ordinàt a Ansa de dàga 1000 frànch.
- Sigola = Mìla frànch!... per Ùn fiùl!... Che sbogiàda.
- Néne = El n'ha miga tùte le cùlpe gnà lù 'l siòr Sandrìno.
- Sigola = A màì!...
- Néne = Pò, con tùte chèle che i gà dít dré, en pó 'l Grùl e 'n pó sò fiùl Brùs...
- Sigola = I ghéra rizù de dighen... la pàrt oféza j-è stàcc lùr. Mìla frànch òho! El asé de fa chi?... entàt i gà pèrs el pòst de laurà, chisà quànno i la troarà e pò i garà de tirà sù 'l bagàì de Sandrì... Chèsta l'è la più gròsa!...
- Néne = Mé, fò miga per tignìga la pàrt del siòr padrù... pò gó a' mé 'na fiùla che ringrasiàndo 'l Signùr fina a 'ncù... però che 'l gà tègne la mà sùl cò... ma cèrta che sa pòl mia pretènder che 'n siòr el tùe 'na poarèta.
- Sigola = Aliùra sa le àsa stà... miga fàga tirà le góle per negót!
- Néne = Beh!... se l'è per chél... tàt va l'ájva al pónt quànnt el pónt a l'ájva...
- Sigola = Cèrto che mìla frànch... j-è tròp pòch co' la vita che và 'n crèser... òho, el pà, che per i poarècc l'è tùt, l'è dù frànch al chilo ma amò dal prùm de bril neh! Bèl pèsce d'aprìle che i m'ha fat...
- Néne = Ah... se l'è per i prése so con vó... però lizìe sùl Pòpol de Brèsa che m'ha portàt ché 'l siòr padrù... j-è vècc ma mé i lèze l'ùstès tàt per saì vergót che... spitì che ve 'l sérche (sfòglia alcuni giornàli) Endoél pó... ló lizìt pròpie gér neh!... nò, l'è miga chèst... chèsto... ècol ché... lizì...
- Sigola = Èhe... 'l sarìf miga che so miga bùna a lèzer...
- Néne = Ve 'l lèze mé... come so bùna! (ed incomincia zoppicando maledettamente) Negare le funzioni del commercio è assurdo... nò, più aànti... ècol... Non vi è pòsto per gli inutili pa... paràsiti del comèrcio...
- Sigola = Che éi pò i paràsiti...?
- Néne = Ghif sot'ùcc i pipiulì?... ècol...
- Sigola = Ah...
- Néne = Chèi che stà adòs... (continua) ...quàli sono quèi negòsi spòrchi e oscùri che pullu... pullulàno nelle cità gestìti da inespèrti o da inètti... miga tàcc nècc ensóma!... negòsi che per una mal intèza pietà non si ha il coràgio di soprimere mentre vendono a magior prèso... El sarè come chél de la Gèfa, dàì... i farès bé delbù a fàghel sarà sù a chèla loatùna lé...
- Sigola = El sarà éra... ma per noàlter che góm de nà a crompà col librèt e nóm aànti co' j-acùnc, l'è a' còmoda...
- Néne = Òsta! El la dís ché... (riprende a leggere) A questi negòsi, che

- atirano la clientéla col crédito...
- Sigola = A pòta...ma noàlter nóm col libret òho!
- Néne = Èhe! El miga sèmpèr l'èstès?
- Sigola = A bèle bàle!...Noàlter pagóm ògni quindizina...
- Néne = Miga t'ucc!..
- Sigola = Per fòrsa...j-è mài asé...però a S.Martì o 'n palànche o 'n natúra nóm quàze sèmpèr a pàri.
- Néne = Ma 'ntàt l'è sèmpèr crédit...
- Sigola = Ah sé?...ma noàlter gà i dóm però.
- Néne = So a mé...ma sintì, sintì còza che 'l dís ché 'l partìt...(continua)
...col crédito...noi neghiàmo una qualunque funsione sociale e ...
e...e...e...e...e...(segue con un mogugno)...perchè non devono incora=
giàre gli ubriaconi, perchè non è necesàrio spendere le 50 e le 100
lire alla domenica nelle pasticceria...
- Sigola = Sigùr ih!...che l'è da quànd me so spuzàda che màje più le pàste!
Pò, 50 o 100 frànch, òho!...ma gnà co' l'ordenàre dei me òm i ciàpe
...so gnàch come j-è fàcc...
- Néne = Ma i va la dís miga apéne a vó...sintì...pasticeria, al cinematogra=
fo...se 'nsoma, al cine...e nei café per poi pretendere a credito
il pàne. E chèst l'è éra...i ghè del bù chèi lé...
- Sigola = Ma che café e cinegratofago...èhe!...chèl lé 'nsóma, che 'l mé Bigio
poari più de 'na carafina a la domènica no 'l la béf...A ólte 'l
fa la sò partìda a tré-sèt che ghé piàs isé fés...ma se 'l la èns
el na fa n'ótra, se nò el stà lé a vardà j-óter...Sif che ve diza=
ró!...I gà t'ucc botép chèi che scríf lé 'nsìma...
- Néne = Che sa a mà a' ó! L'è 'l ragionièr Brezàdola; l'è firmàt!...dìretur
de l'Unione Cooperative...
- Sigola = Se 'l ghès de prèa pò a' l'ù a majà co' l'ordenàre vedarèsef che
gà se strenzarès el cùl pò a' l'ù, el siór dìretùr...Pò, pò che dì=
zel amò...sentóm?...
- Néne = (continuando)...e che a necesàrie ridusioni sulle pàghe debba co..
corispondere un imediàto véro tangibile risparmiò negli aquisti
dei generi alimentàri. Tàli desidéri sono per noi ordinì.
- Sigola = E t'ucc i sàlmi i fenés en glòria...i te càla le pàghe e i ta crès
el majà...e noàlter pipóm...pò i va a catà sa de spuzàs...fa le
famle nùmerùze...che 'l dūce pò 'l ghé dà 'l prémio...Pòer peòcc
vè...
- Néne = Ma che dizif sù Sigola...
- Sigola = Ma nóm...ulif endrisàga i bèch a le siète?...I fa bèl lùr chèi
siòri lé a parlà...i sólcc che se ciàpa j-è mài asé per majà...
i vòl calàì...crès la ròba...crès le tàse e dòpo, come se le füs
mìgole de tù, ta rìa la tàsa del celibàto de pagà e se ta sèt miga
frèsch asé...mèt el cùl nè l'ájva. L'è pròpie éra che 'l pà del
poari el gà sèt grüste.
- Néne = A propèzit!...Ghéla riàda pò a vòst fißl la tàsa sùl celibàto?...
- Sigola = Àlterfàch fómna! Setànta frànch el gà de pagà!
- Néne = Oh la madóì; éla tùrna dré a crèser?
- Sigola = Èhe, ciào! Setànta fina ai 35 àgn e 100 fina ai sinquànta.
- Néne = Pò più!
- Sigola = Che dizif pò; i gà de pagà 50 frànch fina ai 65 àgn.
- Néne = Cèrto che j-è stangàde; però se giù 'l vòl miga pagàla, no 'l fa
che spuzàs.
- Sigola = Fìf bèl vó a dìl; ma se giù l'è miga de che l'idèa...che gál de fa?
- Néne = Alà che a vergù ghé piàs più tànt ciocà e scapà e schià de mantè=
gner la famia...
- Sigola = Ah sé pò neh!...che ciòca e scàpa ghè n'è pò a ché, sènsa nà tàt
de lóns...
- Néne = Che ùrèsef di, Sigola?...
- Sigola = Ah 'l so pò miga mé...j-è ùs...
- Voce di Fèmia = Néne!...Ghif ùn quàch ùf de indim?
- Sigola = Oh!...Ghè ché la Fèmia...la sincéra...
- Néne = Gni dét Fèmia che àrde...mah!...a dif la verità stamatina le ma
n'ha miga fat (e guardà nella credenza)...Ghè n'ò ché sul ùn pér

ma pènze che i ma n'arà fàcc vergù perchè j-ó palpàde stamatina e gá n'éra sés cò l'ùf...Vignì dét che vó a véder nel polér!...

Fèmia = Permèso! (entra)

3a scena = Néne, Sigola e Fèmia

- Néne = Gnì dét...gnì dét!...Sérem ché che parlàem de la tàsa del celibàto ...Mé dize che ghé ùl ùn stìmol per fa spuzà sté fiù, sedenò la ràsa la se fërma...
- Fèmia = Ma dio càra la me fòmna...gò ùdèa che se fërma prima 'l sùl che gira sù la tèra, piùtòst che fermà la somènsa dei pùti...l'è 'n mestér chèl lé che j-à 'mpàra sùbit t'ùcc...Ardì 'l Sandrì nomù= sta, el fiùl del vòst padrù...a scùla 'l capés negót, ma 'l gá 'mparàt sùbit en do mitìl...
- Sigola = Che dizìf sù a vó...
- Néne = Cùntìmen più sù eh!...
- Fèmia = Del rèst l'è miga 'na novità, perchè a' sò pàder el gá fat l'ùstès cò la pòera Caterì...come l'è turnàda dal colégio el ghè ulàt adòs e 'l l'ha più molàda finchè l'è restàda 'ncìnta. L'è sèmper stàt n'àzen!
- Néne = Ma aliùra l'éra zùegn e l'éra compatit...Adès, ensóma, el gá mitit el cò a pòsto; sa pùl di negót.
- Fèmia = Mah!...el so miga...Sif nèh fòmna...el lùf el pèrt el pel...
- Sigola = ...ma miga 'l vése!...
- Néne = Eh!...Ognù 'l tìra l'ájva al sò mulì...Gà n'if sèmper dèle bèle vó Fèmia...e sif sèmper en do mitìle. (e per tagliar corto se ne va al pollaio)...Spitì 'n münüt che vó a t'ù j-ùf nel polér e 'tùrne...
- Fèmia = Ma lasì lé, che fó stà asé chèsti...
- Néne = Nò nò, dù münùcc a vó... (ed esce lasciando la porta aperta)

4a scena = Sigola e Fèmia

- Fèmia = (con malizia) Cèrto che lé la sà 'ndó mitìl...e la n'ha mài asé pò neh!...
- Sigola = Fì sùto, fì sùto fòmna...l'è pròpie éra che gatìna mórta la fa i minì òrb...e pò la vé a dìm che i fa bé a mèter la tàsa sùl ce= libàto perchè senò i ciòca pò i scàpa...Signùr ih!...
- Fèmia = I farès bé a mitìla sù i védof, la tàsa...
- Sigola = Madóna Fèmia, se piif encù...
- Fèmia = Mèi m'èrer cò' la gòba che col gòs.
- Sigola = Se l'è perchèl...no ghè butù che sàra la bóca...M'è gnit sù la lèngua de dighel veh!...ma...j-è ùs...va bé che ùs de pòpol ùs de diò...ma 'nsóma...ghè a' 'l quiéto viver...
- Fèmia = Èhe!...Ciao le me ùs...lo vésta mé coi me ùcc...ma fóm sùto alà che l'è mèi...ma sif neh!...Mé so più sincéra che bèla e quànd che dize 'na ròba...l'è chèla.
- Sigola = Perchè òho!...ghif vést vergóta?...
- Fèmia = Gó ést e constatàt...ma l'è mèi fa sùto, perchè...se 'l sa mài. ...
- Sigola = Ma Fèmia...ùlarìf miga di che ve fidìf miga de mé, neh!
- Fèmia = Nò; el sif che de vó me fide...dio Signùr...se cognosóm da tàcc àgn...ma j-è ròbe che a òlte, l'è mèi tazìle...Cèrto che quànd sa èt en giro, dré ai finì cèrta zènt...giùna ànche sènsa ùlìl, la deènta curiùza...
- Sigola = Ma criùbio...ghèrei de fas véder de t'ùcc!...
- Fèmia = Miga de t'ùcc...de mé!...El sif neh!...quàndo dù j-è 'n calùr i sérca de t'ùt per miga fas véder e pò i fenés de nà a scundìs en d'ùn pràt segàt...
- Sigola = (tagliando corto)...Òlarèsef di che Ansa...(buttando lì)
- Fèmia = Sé, Ansa...pròpie lù...
- Sigola = (triofante) L'è chèl che ùlie dif a' mé...cò' la Néne!...

- Fèmia = La Nèné?...èhe ciào...l'è ròba ècia chèla!...
- Sìgola = Ùsta!...(delusa)...Ma mé cridiè...
- Fèmia = Càra vó...La minèstra riscaldàda la sènt de fòm...
- Sìgola = Ah!...L'è miga la Nèné?...
- Fèmia = Nò nò nò!...èhe ciào...se ghèsef de sai fòmna...
- Sìgola = Aliùra l'è n'òtra...
- Fèmia = Ehe!...Mitì Ùsta...se l'è miga sòpa,l'è pà bagnàt...e la cugnusif ànche...
- Sìgola = Ma dizimel prùm che la tùrne...ma lé,sa èt che 'l la sà miga...
- Fèmia = Sa èt che l'è bù a tigniga có a tùte dò...
- Sìgola = Ma diò che cavrù...Ma posìbil che lù Amicàso el se sìes n'incur-zit de negót?...
- Fèmia = Càra la me fòmna...Tòte le quistiù le se giùsta sùl pajù...
- Sìgola = E lù adès,el padrù,el vò co' de n'òtra...ma òcio!...che chi té 'l pè 'n dò stàfe el bùrla 'n tèra
- Fèmia = (ridendo) Ah ah ah! Chèsta l'è bèla...el pè 'n dò stàfe!...el pè 'n dò stàfe...e che stàfe!
(fuori la voce di Amicàso:
- Amicàso= Nèné!...M'hai sercàt vergù?... (le donne stanno in ascolto)
- Nèné = Sé!...Ghè stàt ché 'l siòr padrù...(oltre le voci si sentono passi lontani)...el m'ha dit de fat ciamà quànd te turnàet...
- Sìgola = L'è dré a turnà...dizimel dóca...chi éla?...
- Nèné = Ve 'l cùntaró...ve 'l cùntaró...góm mìa tép adès...
- Sìgola = Gó fat càzo mé,quànd so nìda dét,,che ghè nàt fùra Ansa...che lé la Nèné la ghia amò j-ùcc empianzolécc...adès capése...àlter che fòm...pò la ghè pasàda...góm ciciaràt;ma prima...la simosia 'n= fina...
- Fèmia = Va 'l crède pò àch...Va la cùntaró...Vignì a troàm...
- Sìgola = Più tàrde...tàche sù la minèstra de séna e vègne.
- Fèmia = Ve 'l dìze mé,fòmna:Chi ùl la nùs squàsa la ràma;chi ùl la fiùla bàza la màma!...(e va verso la porta rimasta aperta seguita da Sìgola)
- Sìgola = (cominciando a capire)Dio dio dio dio dio!....(e s'incontrano con Amicàso e Nèné che porge le uova a Fèmia)
- Nèné = Tùcc chèi che gó!...(vedendo Fèmia impaccata tra prendere le uova e porgere le monete) Ehe alà,che me i pagarif pò...
- Fèmia = Èi amò chèl prése?...
- Nèné = Sé sé!...
- Fèmia = Gràsie 'ntàt...gràsie tànt...ariidìs!... (vanno)

5a scena = Nèné e Amicàso

- (dopo i saluti Amicàso entra e la Nèné chiama la figlia da fuori la porta)
- Nèné = Ciùci!...Ciùciiii!...
(da lontano : Ohò!
- Nèné = Va a dìga al siòr padrù che ghè riàt tò pàder.Mùet...(sta per entrare ma ritorna) Encàntet miga però (entra)
- Amicàso= (dopo qualche attimo) Gó póra ma ché,la me se 'mbrùzia!...
- Nèné = Perché òho!
- Amicàso= I me fa deentà mat.Béghe de ché,béghe de là;la zènt la se fida miga...dìga sèmpèr de sé a tùcc...quànto mài so gnùt en sù a fa 'l fiduciàrio...per dàga scùlt a Ansa...
- Nèné = E lù Ansa,che dìzel?...
- Amicàso= Òt che 'l dìze,che l'è lù a combinàmele tùte...(si siede e prende la testa tra le mani,con i gomiti sul tavolo)
- Nèné = Cùntem...cùntem vergót pò a' mé...
- Amicàso= Ta 'l sèt che 'l ghèra mandàt el Grùl ne le stànse de l'Ùspedàl ...isé el gà it el sfràto 'n quàter e quatròt perché 'l padrù el ghia cidit tüt vüt nel contràt
- Nèné = El so,el so...

Amicàso= Isé, chèi j-è nacc a fenéser dai Sguanzina...
 Néne = ...sò fiùl el gà reclamàt dal diretùr del Pòpol de Brèsa...
 Amicàso= E chèsto el gà telefonàt a Cocaìna...non avete vergògna...una fa-
 miglia numeròza...e de sistemà sùbit che la famia lé.
 Cocaìna el sa la ciapàda con mé;Ansa pès che pès perchè 'l dis che
 so miga bù a tratà...e mé a fòrse de cercà, gó troàt la stàla dei
 Tröbiùl che l'è ùda e a dàga 'na sbianchezàda sa pöl fàla scuzà...
 l'è grànda come chèsta...ma ghè la treis...So piö che fa...so piö
 che fa...
 Néne = Pòer Amicàso...l'éra mèi del bù che ta fàet el gordàt!
 Amicàso= Ormài büzògna balà;balóm!...Ma per la madóna...me tóca fa de chè-
 le piéghe!...

6a scena = Amicàso, Néne e Ansa

(entra Ansa senza nemmeno bussare)
 Ansa = Beh!...Che ghét combinàt?...
 Amicàso= Pòta...a Trobiùl ghé 'n fa gniènt a 'mprestàga la stàla...l'è che
 l'è tütta de netà...
 Ansa = Beh!...Chèl, l'è 'na stüpidàda. Ciàpa tré o quàter òm, diga che ghé
 l'ò dit mé, e fa netà fùra tüt; pò mända a tù ne la büza de la cal-
 sina 'na bèla tóla o dò, chèl che ocór, de çalsina e fàla sbianchezà.
 I laüre tütta la nòt se ocór; domà de matina gà de éser tüt pronto.
 Ghét capit?...
 Amicàso= Vabé!...El faró fa...Ma per la treis, come fòmei?...
 Ansa = Sa gà la àsa. I ghé metarà 'nsìma dò às e ga farà de mènsoia.
 Starèsem frèsch! Chèl che cünta l'è che 'l segretàre el püdes di
 a le autorità che l'è a pòsto, pò...vé piö fùra nùsù a controlà...
 ànse...fàga dà ùna sbrofàda pò de fùra e mètega 'n vàs de geràni
 per banda sù l'üs che se òlte...se sa mài...isé i fa bèla fù-
 gùra.
 Amicàso= Va bé!...Isé, quàzi quàzi, l'è cumudàt a' mèi de mé!
 Ansa = Lamètet!...che l'è per mèrit mé se ta fét el capoléga...
 Amicàso= Pò le fùgùre fó...
 Ansa = Chè!...Sét miga contét?
 Néne = Amicàso!...Dài nóm...pòrta pasiènsa...
 Voce di Brüs= (fuori) 'Dó él!...Dó él!...El fiduciàrio... (appare sull'uscio
 sconvolto dalla rabbia)

7a scena = Amicàso, Néne, Ansa e Brüs

Brüs = Aliùra...che ghif decidìt chi...j-if troàde le stànse?...
 Amicàso= Arda Brüs...per adès büzògna che ta se contètet de 'na stànza...
 Brüs = De 'na stànza!...Ma sòm en vündes noàlter...i me, sèt fiùl, la nóna
 e la zia Giùlia che l'è malàda...ma sif dré a deentà màcc 'nsóma.
 Amicàso= Ma te l'ò dit...l'è provizòria...magàre 'n quàch setimàna...quàch
 dé...pò troaróm de mèi...
 Brüs = Nò nò nò!...Pasàt el dé, gabàt el sànt!...Nò nò nò!
 Ansa = Ma 'nsóma...se ghè mia pòsto...
 Brüs = Turnóm a nà ne le stèse stànse endó sérem...va bé?...
 Ansa = Ta pòdet miga...Prüm, perchè sif licensiàcc; secónd perchè domà gà
 de rià i cordàcc nòf...
 Brüs = E perchè aliùra? Zèrla j-è là amò...gài mia begàt con no, lùr?...
 Ansa = Perchè sòm miga 'ndó mitli, per adès...
 Brüs = Gó piö edèa che i va sinticc càr, chèi...
 Ansa = (cercando di parare) L'è quistiù de póch...de dé...tät per tiràt
 vià dei Sguanzina, che j-è zà 'n tàcc a' lùr...
 Brüs = Chèl sé...se l'éra miga per lùr...siem sù 'na stràda...sóta 'l
 pùt de la Mèla... (arrendevole)...Che pòsto el che ghif troàt?...
 Amicàso= Ada...per adès...là de Trobiùl ghé 'na stànza...
 Brüs = Trobiùl?...Trobiùl el gà n'ha miga de stànse...
 Ansa = Ma sé...apène dènt...a mansina...

- Brùs = A mansina?...ma a mansina ghè apéne la stàla...
- Amicàso= Apünto!...Ma l'òm netàda, sbianchezàda per bé...pò l'éra ùda da tāt tēmp...l'ìa 'n ripostigliu...
- Brùs = (pesando le parole) E farèsef cònt de mandàm en de 'na stàla... brücc farabùti de farabùti...mé ve ciàpe e ve scheèse giù dré a l'óter, mé...
- Amicàso= Cälmet Brùs...Cälmet! L'è 'na ròba provizòria...te l'ó dit...
- Brùs = Ghè n'è miga de ròbe provizòrie ché...chèsta l'è l'onestà de che l'òm lé (indica Ansa) Chèsta l'è la sò cosciensa...chèla de fa nàser el fiùl de sò fiùl en de 'na stàla...compàgn de Crìsto...ma sènsa i bò...chèi, i cósta càr...Lù, che 'l vül detà le légi...che te sbàt en fàcia mìla frànch, el prése de la verg ò= gna...
- Ansa = Gó fat tüt chèl che püdie per voàlter...
- Brùs = Mùs de tóla!...
- Ansa = ...tüt chèl che püdie...
- Brùs = Mùs de tóla!...Ma la fenés miga ché...ve 'l dize mé...se i vül che fàse 'l soldàt, prima i gà de mitim a pòsto la famia, se nò vó 'n galéra...vó 'n galéra...ma prima ve sistème tücc dù voàlter...va 'l dize mé...paròle de Brùs. Vó mé..
- Ansa = Sé sé và...cònte argóta pò mé ché 'n paés...va pör...
- Brùs = Schifùs de sènsa cosciensa...vó sé...ma se vedaróm...Se vedaróm!... (e va sbattendo la porta)

8a scena = Amicàso, Néne e Ansa

- (rimane pesante qualche attimo di silenzio)
- Néne = (rompendo il silenzio) Cèrto che j-è 'n vündes...e se i rìa a casài là dènter...
- Ansa = Ma che sét mài té...j-è ròbe de fómne, chèste?...
- Néne = Se fa per di...
- Amicàso= Làsa pèrder Néne...per l'amùr de dìo che se vardóm tüt l'è più finida...
- Néne = Va bé...va bé!
- Ansa = Nómeghen fùra pißtòst...alùra sóm d'acórde!...Va a ciamà j-òm. Diga che j-impianste lé tüt e i fàse chèl che t'ó dit. Tègnem en= furnat, che stanòt ghè miga de nà a dörmer...
- Amicàso= Va bé, siòr padrù...vó sùbit. (e fa per uscire. Prende il berretto dalla credenza ed in quell'attimo si presenta sulla porta la Ciùci stravolta, come presa da terrore. Tutti la guardano e riman= gono sbalorditi)

9a scena = Amicàso, Néne, Ansa e Ciùci

- Néne = Ciùci!...Chè ghét?...
- Ciùci = (rivolgendosi ad Ansa) Neh che l'è miga éra chèl che ta m'èt dit? (Ansa rimane allibito. Néne è al colmo della preoccupazione. Amicàso è sbalordito, senza parola. Ciùci si avvicina ad Ansa lentamente implorando) Neh!...Neh che l'è miga éra...
- Ansa = (si riprende) Ma fa miga la stùpida che gó miga tēmp de schersà! (e fa per uscire)
- Ciùci = (prendendolo per le braccia) Dimel che l'è miga éra...dimel che l'è miga éra...Dim che l'è miga éra...che ta ma vòet amò...che so tüt per té...
- Ansa = Ma piàntela lé...perdio!...
- Ciùci = Dimel!...(e si butta alle ginocchia abbracciandole) Làsem miga sùla...miga abandunàm...miga abandunàm...
- Ansa = Và a l'infèrno!...(glí dà una spinta di fianco e Ciùci cade pian= gendo e rimane per terra) Ghè n'ò miga asé de gratacò... (esce)

10a scena = Amicàso, Néne e Ciùci

- Néne = Ciùci! Ciùci! (e la sorregge) Ma che ta sucét...dìghel a la tò màma...Ciùci...dìmel a mé...dìghel a la tò màma...Ciùci!...
- Ciùci = El m'ha 'mbrojàt...el m'ha 'mbrojàt...el m'ha dît che 'l m'arès spuzàt...che 'l ma vullia bé...
- Néne = Ma sèt màta...l'è più ècc de té...l'è tò pàder...
- Ciùci = El m'ha dît che garès fat la siùra...coi visticc bèi...
- Néne = Ma fiùla càra...ta ghét mîga de disperàt...ghè succès niènt, nò...
- Ciùci = (fa cenno di sì)
- Néne = Ma schèrset...sèt màta...ma che te ve 'n mènt...s'cèta càra...
- Ciùci = Pensàe mîga...el cridia mîga isé 'mpustùr...
- Néne = Mah...sèt stàda 'nsèma?...Ghét fat vergót?...
- Ciùci = (fa cenno di sì) Speràe che 'l te dizmentegàes...che 'l te lasàes stà...
- Amicàso= Còza ùlela dì?...
- Néne = Che ùt saì té...va a ciamà j-òm...(accorata) Và a ciamà j-òm che ve tårde...
- Amicàso= (sta per uscire ma poi torna) Gó de saìl pò a' mé, chèl che ghè succès..
- Néne = (sempre accovacciata con la figlia) Và a ciamà j-òm...
- Amicàso= Vòi saìl...ghét capìt...vòi saìl vergót pò a' mé...so sò pàder..
- Néne = Tò fiùla...l'è più apòst...
- Amicàso= Ma perchè...l'è più apòst...perchè...con chi...
- Néne = L'è stàda con Ansa...
- Amicàso= Con Ansa...Ansa...el padrù...el padrù...(è sempre più sbalordito)
- Ciùci = L'ò fat per té, màma...el m'arès spuzàt...e té...el t'arès lasàt stà...
- Néne = Ma che ghét mài fat sù, Ciùci!...
- Amicàso= (meravigliato) El t'arès lasàt stà...té...lasàt stà...ma alùra ...ànche té...
- Néne = Vé mîga zò dal mònt de la lùna...bùba...
- Amicàso= Bùba...mé!...
- Néne = Fa mîga aparènsè de mîga saìl..
- Amicàso= Ma pensàe mîga...té...rià a tànt!
- Néne = Se ta ùliet otègner vergót...
- Amicàso= Ma té!?...Té...e me fiùla...
- Néne = Còza crèdet!...Pòer Amicàso!...
- Amicàso= Cùco...cùco...so 'n cùco!...
- Néne = Ma perchè...perchè ànche té Ciùci...perchè?
- Ciùci = Per té màma...vùllie salvàt da la zènt...da le ciàcere...e adès... adès...
- Néne = Adès?!...Adès...dìm adès, che ghè?...
- Ciùci = So isé!...
- Néne = Nò! Nò! (con un urlo) Nò!
- Amicàso= Che ghè...che ghè?...
- Néne = L'è isé...l'è isé...l'è isé! (grida fuori di sé)...l'è isé!
- Amicàso= Nò! Nò! Nò!...Mìla frànch...mìla frànch...mìla frànch (e gira tenendosi la testa o dandosi pugni in testa,ripetendo fino all' esaurimento) Mìla frànch...Cùco...mìla frànch...cùco e mìla frànch...cùco e mìla frànch!...

T E L A

Brescia, 26 giugno 1980.